

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavlja: v upravnishu posejman:

celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopis naj se frankirajo. Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vank dan zvečer izvenšni modotje na pravnih.

Inserati veljajo: petostopnja peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. t. d. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odna.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 88.

Nemštvo in jugoslovanska nevarnost.

V zadnjem času so jeli nemški listi vedno česče pisati o nevarnosti, ki grozi nemškim težnjam s strani Jugoslovancov.

O tej jugoslovanski opasnosti razpravljajo ne samo avstrijski nemški listi, marveč tudi časopisi v nemškem cesarstvu. — Kako aktualno pa je vprašanje, da - li ogrožajo Jugoslovanci s svojimi političnimi in kulturnimi težnjami nemške aspiracije, dokazuje dejstvo, da posveča temu vprašanju največjo pozornost tudi nemško časopisje, ki izhaja izven meja Nemčije in Avstrije.

Tako priobčuje »Bukarester Tagblatt«, ki izhaja, kakor že ime kaže, v glavnem mestu Romunije, na uvodnem mestu o jugoslovanski nevarnosti članek, ki je vreden, da ž njim seznanimo tudi slovensko javnost.

Uvodnik, ki je potekel izpod peresa znanega nemškega publicista Alfreda Kaisera, se glasi tako-le:

Vseslovanski pokret, ki se širi od Moskve do Sofije, ima za cilj združenje vseh Slovanov in nadvladavo Slovanstva v vzhodni in srednji Evropi.

Razume se, da je to mogoče doseči edino z zmago nad narodom, ki stoji danes na poti slovanskim načrtom, to je nemški narod.

V nemškem cesarstvu ne uvažujejo zadostno nevarnosti, ki grozi nemštvu od slovanske ofenzivnosti, ki se javlja v neprestani borbi na nemških mejah za vsako mesto, za vsako vas, za vsak kosček zemlje, za vsako ped pota, da, celo za vsako otroško dušo, v borbi, ki se že vodi toliko pokoljenja neprestano na kulturnem in gospodarskem polju s strani Slovanov proti Germanstvu. To nerazumevanje nemških bojov na periferijah v nemški carevini lahko še usodno vpliva na končni izid zgodovinske borbe med Slovanstvom in Germanstvom.

V tej borbi igra glavno vlogo avstro - ogrska država, ki bo nekoč morala vzdržati prvi napad slovan-

ski z jugovzhoda in ki ima v svojih mejah polno slovanskih življenj, ki se bore izključno za svoje narodne pravice in prihajajo vsled tega v nasprotje z neslovanskimi narodi, zlasti pa z nemškim narodom v Avstro-Ogrski.

Avstrijski Nemci so torej velikega pomena za Germanstvo sploh, ker je od njihove odporne sile odvisna moč avstro - ogrske monarhije v odporu proti jugoslovanski, oziroma vseslovanski nevarnosti. Vsako ojačenje Slovanstva v Avstro - Ogrski namreč zmanjšuje vrednost habsburške monarhije kot zaveznice Nemčije in spravlja v nevarnost moč in gospodstvo Germanstva v srednji Evropi.

Vzpričo takšnega položaja so spremembe, ki so se izvršile in ki se bodo še izvršile na Balkanu, velike važnosti in dalekosežnega pomena.

Do sedaj se je vršil naval Slovanstva na Germanstvo samo s strani severnih Slovanov; nositelji te nevarnosti so bili Čehi in Poljaki.

Slovani na jugu habsburške monarhije so bili razdvojeni in niso imeli zaslombe v močni slovanski državi izven meja Avstro - Ogrske.

Borba malega, a fanatičnega slovanskega naroda, proti nemškemu življu na Kranjskem in Spodnjem Štajerskem, je imela samo karakter posamezne pojave.

Zmagonosen nastop balkanskih narodov pa je postal usodepoln za nemške narodne interese v Avstro-Ogrski. Zmaga Srbov in njihovih zaveznikov na makedonskih bojiščih je rodila jugoslovansko nevarnost za Germanstvo. Slovanska skupnost interesov in krvi, slovansko sočutje z usodo slovanskih bratov v Makedoniji je napolnila balkanske Jugoslovane, da so sklenili med sabo zvezo in napovedali vojno Turčiji. Balkanski Jugoslovani, združeni in svobodni, se sedaj pripravljajo, da zahtevajo kot slovanska velesila prostor in glas v koncertu evropskih držav.

Toda večina teh Jugoslovancov ne živi v mejah balkanskih slovanskih držav, marveč v stari habsburški monarhiji. In v tem dejstvu, ki se mu ne posveča prav nobene pozornosti, je težišče jugoslovanskega vprašanja.

Število Srbohrvatov v Avstro - Ogrski znaša 6 milijonov, do čim jih živi na Balkanu 5 milijonov. Ako prištejemo avstro - ogrskim Srbohrvatom še Slovence z 1 in pol milijona duš, imamo v Avstro-Ogrski okrog 8 milijonov Jugoslovancov, katerih nedeljene simpatije so na strani njihovih balkanskih bratov.

Srbi v kraljevini, Črnogorci, Hrvati in Hrvaški, Slavoniji in Dalmaciji, Srbi v Bosni in Hercegovini, vsi ti govore eden in isti jezik, vseni je enako življenje, enaki običaji, vsi ti so Srbohrvat, razdvojeni samo po veri in državnih mejah.

Še pred leti je vladalo med Hrvati in Srbi veliko sovraštvo, toda silnejši valovi narodnostne ideje, ojačene z vseslovansko mislijo, so premostili prepad med Hrvati in Srbi, uspehi srbskega orožja na makedonskih bojiščih pa so pretvorili srbsko in hrvaško ljudstvo v enoten narod.

Še ni dolgo od tega, ko se je avstrijska vlada igrala z idejo »trializma« to je z načrtom, naj bi Srbi, Hrvati in Slovenci tvorili tretji jugoslovanski del avstro - ogrske monarhije, ki bi naj ščitil državo pred Balkanom in obenem bil čimvečja privlačna sila za balkanske Slovence.

Srbske zmage so te račune prekrizale. Danes je avstrijska država v resnih skrbih in v silnem strahu zaradi privlačne sile balkanskih zmagovalcev na jugoslovanske narode v svojih mejah.

Kakor se vidi, je politična situacija, v kateri se danes nahaja avstrijska monarhija napram Jugoslovancem, nevarna in veleresna.

Kar se tiče avstrijskih Nemcev, je zanje položaj v vsakem slučaju neugoden in naj si se situacija razvije in razplete na ta ali oni način. Ako si hoče avstrijska vlada zagotoviti zvestobo Jugoslovancov z obljubami in uslugami v narodnem oziru, more to storiti samo na račun Nemcev.

Ako bi pa Avstrija v slučaju zmagovite vojne razširila svoje ozemlje na jug, bi se s tem samo pomnožilo število Slovanov v državi, kjer je že sedaj 60% vsega prebivalstva slovanske narodnosti nasproti 36% avstrijskih Nemcev.

Ako pa se zgodi, da se Avstro-Ogrska odloči na oboroženo obrambo pred slovanskim zaokroževanjem s severa in juga, bo nastala borba, katere izid bo rešil vprašanje: dali ima nemški narod še bodočnost v srednji Evropi ali bo moral podležiti pod valovi številno močnejšega napadajočega Slovanstva...

Učiteljska službena pragmatika.

Včeraj dopoldne se je zglasila pri ministrskem predsedniku deputacija avstrijskih srednješolskih učiteljev in učiteljev učiteljšč. Deputacija je opozorila ministrskega predsednika na veliko materialno škodo, ki jo ima učiteljstvo vsled zavlačanja zakonske predloge o učiteljski službeni pragmatiki, ker je bil parlament odgojen. Deputacija je nato še prosila ministrskega predsednika, da naj omogoči, da stopi učiteljska pragmatika, ki jo je poslanska zbornica že rešila in tudi specialna komisija gospodarske zbornice sprejela, s pomočjo § 14. v veljavo.

Ministrski predsednik je nato odgovoril, da je vlada zelo naklonjena srednješolskim učiteljem in da je pokazala svojo pripravljenost, ustrezni upravičenim željam učiteljstva. Pač pa je vlada vsled razvoja dogodkov v parlamentu prisiljena, varovati elementarne državne interese. V tem slučaju pa ne more označiti že definitivno svojega stališča ter je treba vprašanje še od vseh strani dobro preštudirati.

Grof Stürgkh s temi besedami pač ni povedal prav ničesar novega in njegov odgovor deputacije tudi ni mogel zadovoljiti. Z drugimi besedami bi bil pač lahko rekel, da je vlada pač pripravljena, s pomočjo § 14. odreti prebivalstvo, nikakor pa ne izboljšati mu obupni materialni položaj.

Revolucija v Albaniji.

Previdnost velesil, katere so izsilile ustanovitev avtonomne Albanije, se je pokazala zopet enkrat v prav slabi luči. Ko je dobila ta ne-

srečna državnica neprestanih prese-netenj svojega kneza, so se gotovi diplomati širokoustili, da bo sedaj zavladal v Albaniji mir. Že takoj prvi dogodki na jugu Albanije pa so nas podučili, da so tla še vedno vroča. Toda vstaja epirskih Grkov bi se dala še razumeti in opravičiti, tudi slabost albanske vlade napram upornikom? Kar se pa godi sedaj v Draču, je le prejasen dokaz, da Albanija ni zmožna življenja in da bo morala slej ali prej razpasti. V tem razpadu Albanije pa leži največja nevarnost za celo Evropo. Če bi Evropa nikdar ne bila ustvarila te nesrečne, poginu posvečene države, bi bil morda danes tam doli mir, gotovo pa ne bi bilo prišlo do takih nepričakovanih dogodkov, kakor jih vidimo sedaj. — »Temps« namreč poroča iz Drača, da vlada tam popolna anarhija. Baje je bilo nad Dračem že proglašeno ob-sedno stanje. Knez in kneginja se ne upata iz svoje palače ter sta nepre-stano v smrtni nevarnosti. Kakor po-ročajo italijanski viri, so se pojavile med ministrskim predsednikom Tur-kan pašo in vojnim ministrom Esad pašo zelo velike difference, ki groze z resnimi konflikti med obema stran-kama.

Prav kratak čas je trajalo, da se je moral začeti knez Viljem kesati svojega prenaprjenega koraka. V Albaniji se bodo klali Albanci med seboj, knez pa bo gledal to igro kot marioneta.

Na Irskem.

Angleška vlada še vedno ni odločena, ali naj razpusti parlament, ali pa naj sama odstopi. Vojni minister je, kakor poročajo iz Londona, še vedno na svojem mestu, zato pa je baje feldmaršal French zaprosil za svoj odpust. Iz dogodkov v parlamentu je jasno razvidno, da hočejo radikalci in delavska stranka čim prej izsiliti nove volitve. Ministrski predsednik Asquith pa še čaka in bi rad pred novimi volitvami spravil pod streho homerule in zakon o odpravi pluralne volilne pravice. Če se bo Asquithu posrečilo preprečiti nakane radikalcev, še ni gotovo. Če vztrajajo častniki na Irskem na svojem odporu proti vladi, potem je skoraj gotovo, da bodo konservativci in

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.

(Dalje.)

Proti osmi uri zvečer je našel Le Ballua ne daleč od nekdanje trdnjave, v revirju Montepierre, in je pod njegovim vodstvom pregledal vso pokrajino.

Na meji gozda si je mala reka Ligier izkopala globoko strugo, na katero se je dvigala strmina Montepierre.

— Od te strani se ne da nič storiti, je dejal Lupin. Skala je strma, kakih šestdeset do sedemdeset metrov visoka in od vseh strani obdana od reke.

Našla sta v bližini staro brv, po kateri sta prišla na pot, ki ju je med hrasti in brezami pripeljala na malo planjavo ter zagledala pred seboj mogočna starodavna železna vrata, stoječa med dvema stolpičema.

— Najbrž stanuje tu lovski čuvaj Sebastiani, je menil Lupin.

— Da, je potrdil Le Ballu. Tu stanuje s svojo ženo, namreč v hišici, ki stoji sredi teh razvalin. Slišal sem pa tudi, da ima troje odraslih si-

nov, a vsi trije so šli baje na potovanje, slučajno ravno tisti dan, ko je bil odpeljan Daubrecq.

— Oh, oh, je vzkliknil Lupin, to je pa slučaj, ki ga je treba v spominu ohraniti. Prav lahko mogoče, da so ti trije dečki z očetovo pomočjo odpeljali Daubrecqa.

V mraku je Lupin po skali kraj stolpiča splezal vrh nasipa. Od tod je videl hišico gozdnega čuvaja in ostanke nekdanje trdnjave, na drugem koncu je videl ostanek zidu z dimnikom. Dalje naprej vodnjak, na to stran podrtine neke kapele in končno velik kup kamenja.

Strmna stran skale ga je najbolj zanimala. Po tej je tekla pot in na koncu te poti je bilo spoznati ostanke velikanskega stolpa, ki pa je bil skoro do tal podrt.

Lupin se je zvečer povrnil h Klarisi Mergy. Od tedaj je bil skoro neprestano na potu od Amiensa v Montepierre in nazaj. Grogard in Le Ballu sta bila neprestano v Montepierre na straži.

Minilo je šest dni... Po Sebastianijevih navadah se je zdelo, da živi mož izključno svojemu poklicu. Hodil je po gozdu in ponoči pazil na lovske tatove.

Sedmi dan je izvedel Lupin, da bo zopet velik lov in da se je zjutraj odpeljala kočija na postajo Aumale. Lupin se je skril v gost grm v bližini vhoda v Sebastianijevo hišo.

Ob dveh je slišal lajanje lovskih psov. Bližali so se njegovemu grmu in se zopet oddaljili. Pozno popoldne jih je v daljavi zopet slišal, potem je nastal mir. Naenkrat je konjsko peketanje motilo vladajočo tiho. Naslednji trenotek sta po stezi ob reki prihajala dva jezdeca.

Lupin je spoznal markija d' Albufex in Sebastianija. Prisedši do železnih vrat sta skočila s konj med tem, ko je neka ženska, najbrž čuvajeva žena, odprla vrata. Sebastiani je privezal konja in je sledil markiju. Vrata so se zopet zaprla.

Dasi je bil še dan, je planil Lupin k zidu, splezal kraj stolpa na skalo in videl oba moža in žensko, ki so šli naglih korakov proti razvalinam velikega stolpa.

Čuvaj je dvignil nekaj velik pokrov in pokazal se je vhod na stopnice, vodeče v stolp. Marki d' Albufex in Sebastiani sta šla po stopnicah nizdol, žena je ostala pri vhodu.

Ker je bilo Lupinu nemogoče kaj storiti, se je vrnil v svoje skrivališče. Ni mu bilo treba posebno dolgo čakati, ko so se vrata že zopet odprla.

Marki d' Albufex je izgledal jako slabovoljno. S svojim bičem je jezno tolkel po škornjih in govoril srdite besede.

— Ta lopov! A jaz ga že ukrotim... Nocoj, Sebastiani, nocoj ob desetih se vrnem... In takrat bo občutil, kaj znaša... Ta grda žival.

Sebastiani je odvezal konja, dočim se je d' Albufex obrnil k ženi.

— Naj vaši sinovi dobro pazijo... Če bi ga kdo poskusil osvoboditi, toliko slabše zanj...

Past je nastavljena — naj ga notri vržejo!... Ali se lahko nanje zanesem?

— Kakor na očeta, gospod marki, je dejal Sebastiani. Moji sinovi vedo, kaj ste gospod marki storili zame in kaj ste pripravili zanje storiti. Za vas se ne vstrašijo nobenega dejanja.

— Pa hitiva, je dejal d' Albufex, da dosepeva k drugim lovcem.

Tako se je Lupin sedaj prepričal, da se godi vse tako, kakor je domneval. Na teh lovih je imel d' Albufex priliko, da je zajahal na stran in pohitel do Montepierre, ne da bi kdo kaj zapazil. Sebastiani, ki je bil markiju iz različnih razlogov z dušo in telesom udan, ga je spremljal in skupno sta šla gledat jetnika, ki so ga čuvali Sebastianovi sinovi in njegova žena.

— Tu smo torej, je rekel Lupin Klarisi Mergy, ko je bil pri njej v bližnjem mestu. Nocoj, ob deseti uri, bo marki Daubrecqa zaslišal... najbrž precej brutalno, a kaj se hoče... temu moram prisostvovati.

— Daubrecq bo izdal svojo tajnost... Je prestrašeno rekla Klarisa.

— Tudi jaz se tega bojim.
— In potem?

— Potem, je dejal Lupin, še ne vem, kaj da bo, ker ne vem, po katerem svojih dveh načrtov se bom ravnal. En načrt je, da sploh preprečim, da bi Albufex prišel do Daubrecqa.

— A kako?

— S tem, da Albufexa prehitim. Ob devetih zvečer se splazimo Grogard, Le Ballu in jaz čez nasip, planemo v trdnjavo, naskočimo podrti stolp, razorožimo posadko in vojna je dobljena... Daubrecq je naš.

— Če ga poprej Sebastianijevi sinovi ne vržejo v tisto past, ki jo je marki omenil.

— Ravno zaradi tega, je odgovoril Lupin, sem odločen storiti ta poskus šele v slučaju, če se mi moj drugi načrt ne posreči.

— Kakšen je ta drugi načrt?

— Namenjen sem, prisostvovati pogovoru med Daubrecqom in Albufexom. Če bi Daubrecq ne izdal svoje tajnosti, bi mi dalo to potrebni čas, da ga v ugodnem trenutku odpeljem. Če bi pa Daubrecq govoril, če bi ga prisilili povedati, kje ima listo sedemindvajsetih skrito, potem bom jaz v tistem trenutku izvedel resnico, kakor d' Albufex in zlodej naj me vzame, če potem ne prehitim vse in vlovim listo.

Da... da, je pritrdila Klarisa, a kako mislite priti do tega, da bi mogli pogovoru prisostvovati?
(Dalje prihodnjik.)

unionisti potegnili z radikalci in delavsko stranko, nakar bo razpust parlamenta neizogiben. Potem pa se bo vnel volilni boj, kakršnega Angleška že dolgo ni doživela, ker bo šlo za odločitev med demokracijo in vojaško diktaturo.

Štajersko.

Imenovanja v živinozdravniški službi. »Slov. Narod« je pred nekaterimi dnevi priobčil imenovanja v živinozdravniški službi na Sp. Štajerskem. Iz njih je razvidno, da bodeta službovala pri okrajnih glavarstvih v Ptuj in Mariboru kot uradna živinozdravnika neki Zavodilnik in Irran, torej Nemca, ki ne znata slovenskega jezika. Uradni živinozdravniki pridejo na svojih komisijah in pri celem svojem uradovanju neprestano v dotiko s slovenskim kmečkim prebivalstvom. Kako hočejo svoj posel dobro opraviti, ako ljudskega jezika ne razumejo? Par drobtin gotovo ne zadostuje. Ker ne poznajo narodove govorice, ostanejo med nami tuji in javnajo z nami kot tuji. Pritožba proti našim uradnim živinozdravnikom ni malo. Nemci jedo naš kruh, naši izučeni slovenski živinozdravniki pa morajo službovati na Dunaju, po nemškem Štajerskem ali pa se boriti za kosček kruha po neznatnih gnezdih, kjer ni za nje niti dovolj razumevanja. Danes je stvar ta, da ni niti pri enem spodnještajerskem okrajnem glavarstvu (izvzemši Slovenjgradec) Slovenca kot živinozdravnika. To so neznosne in krivične razmere.

Iz Vranskega. Pripravlja se igra »Volkašin«. Vprizoritev se pripelje gledat najbrže tudi avtor sam.

Iz Stajnika pri Vranskem. Minuli teden je kazal pri nas, kako se raztreljuje pečine in štori z dinamonom potovalni učitelj g. Goričan. Demonstracija je bila nad vse in za vse velezanimiva. Navzoči so bili tudi otroci višjih razredov iz Vranskega V., VI. ter iz Št. Jurja IV. Odrasli ljudi je bilo preko sto. Škoda, da je omenjeno, dasi prav izvrstno učinkuje razstreljivo tako drago. Kot pa se je izrazil g. Goričan, je veliko upanja, da se bo cena znižala prav znatno.

Iz Žalca. (V pojasnilo.) Čitalnica je sklicala v minoletem tednu delegacijo vseh žal. nar. društev v posvetovanje glede delovnega programa tekočega društvenega leta ter storila soglasni sklep: da se 1. proslavi v spomin 500letnice ustoličenja koroških vojvod, dne 19. aprila t. l. s slavnostnim govorom, koncertom in gledališko predstavo; 2. prirede vsa žalska društva poleti veliko ljudsko veselico v korist »Žalskega odra« in 3. se vrši v jeseni veselica v prid Hausenbichlerjeve kočice na Mrzlici, ker se žalčani sami prav dobro zavedajo, česar so dolžni storiti v časten spomin možu, kojega ime nosi »bolna« kočica na Mrzlici. Sicer bi se lahko iz zadnjega članka »Slov. Naroda« domnevalo, da želez nima interesa na Hausenbichlerjevi koči, čemur pa odločno ugovarjamo z navedenimi soglasnimi sklepi vseh žalskih društev. Toliko širši slov. javnosti na znanje.

Iz Št. Jurja ob Taboru. Po večletnem cincanju so se končno merodajni krogi vendar odločili, da bodo letos začeli z zgradbo okrajne ceste od Bučaka skozi Ojstrško vas do Južna. Vsakdo, ki je kdaj hodil ali se vozil po omenjeni cesti, bo pač brezdvomno vzkliznil z veseljem, da zna jo i tudi šentjurčanje ukreniti kaj res pametnega ter nad vse potrebnega.

Slovensko gledališče v Mariboru. Na cvetno nedeljo, dne 5. aprila 1914 ob pol 4. popoldne se bo predstavljalo Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa v 11 slikah s spremljevalnim godbe in pod režijo g. J. Moleka. 1. slika bo predstavljala Jezusov prihod v Jeruzalem; 4. slika Jezusa na Olski gori; 8. slika Jezusa na smrt obsojenega; 10. slika Jezusovo križanje, in zadnja slika bo predočila Kristusovo vstajenje. Te pasijonske igre so jako zanimive in bodo zadovoljile mlade in stare. Ker s to igro zaključimo letošnjo sezono, pričakujemo polnoštevilnega obiska. Predstava je popoldanska in se začne ob pol 4.

Laški trg. (Zahvala.) Povodom trojnega trgovskega jubileja, ki ga je praznovala moja trdnica dne 11. t. m., podarili so mi laški Slovenci krasen srebrn lavorjev venec ter Podpornemu društvu za revno šolsko mladino na slovenski ljudski šoli na Laškem 1 srečko stolnega mesta Ljubljane, za kar si usojam izreči cenjenim dariteljem tem potom najtoplejšo javno zahvalo. Obenem se ponovno najsrčneje zahvaljujem mnogostevilnim cenjenim gospodom pevcem, za mi prirejeno krasno podoknico. — Konrad Elsbacher.

Koroške.

Nemško nasilje v Št. Pliberku obsojeno. Včeraj se je vršila pred upravnim sodiščem na Dunaju zanimiva obravnava glede pritožbe posestnikov Maurerja i. dr. proti deželni vladi koroški v zadevi razpisa občinskih volitev v Pliberku. Pritožba je naperjena proti temu, da so bile občinske volitve objavljene samo v nemškem jeziku, dasi tvorijo pretežno večino prebivalstva Slovenci. Deželna vlada Koroške je to zahtevo Slovencev zavrnila, češ, da ni predpisa, v katerem deželni jeziku morajo biti volitve razglašene. V pritožbi proti temu odloku poudarjajo Slovenci, da je to pač res, umevno pa je in to je tudi zakonodajalec hotel, da se razglase občinske volitve v onem jeziku katerega prebivalci volilci razumejo. Ker imamo v Pliberku 700 Slovencev in samo 87 Nemcev je gotovo umestna zahteva, da se razglasi občinske volitve vsaj dvojezično. V tem smislu je odločilo tudi državno sodišče, ki je izreklo, da tvori samo nemški razglas občinskih volitev kršenje jezikovne enakopravnosti. Upravno sodišče je ugodilo pritožbi Slovencev in razveljavilo sklep deželne vlade Koroške kot nezakonit z motivacijo, da se morajo objavljati občinske volitve v onem jeziku, katerega volilci razumejo.

Predrzen vlom. V noči od 18. na 19. marca se je izvršil pri trgovcu Taurerju v Doberlivesi predrzen vlom. Do sedaj še neznani vlomilci so vlomili v stanovanje uslužbenec v prvem nadstropju. Odnesli so več novih oblek, več ur in veržic in 720 kron denarja. Vlomilci so splezali po žlebih do okna, vlomili okno in šli v stanovanje. Nato so šli po stopnicah v vežo in s silo odprli vežna vrata. Drugi dan so poklicali žandarmerijo, ki je pripeljala s sabo tudi policijskega čuka »Ralfa«, ki pa ni dosegel nobenega uspeha in ni našel niti najmanjšega sledu. Vlomilci morajo krajevne razmere prav dobro poznati, ali pa imajo kakega sokrivca domačina, ki jih je o krajevnih razmerah natanko poučil.

Primorsko.

Občinske volitve v Gorici. — Slovenci na krov. V nedeljo voli tretji razred. Slovenci ravno v tem razredu smo najmočnejši in ravno v tem razredu je zmaga Slovencev mogoča. To priznajo tudi nasprotniki, ki se silno boje slovenskega nastopa. Celo najbolj zagrizeni laški listi med temi tudi »Piccolo« prizna, da so Italijani gotovi zmage samo v 1. razredu, v 2. posebno pa v 3. je zmaga negotova. Odvisno je sedaj edino le od Slovencev samih, da odločijo izid volitev v svoj prid in to s tem, da gredo vsi na volišče in volijo vsi kot en mož slovenske kandidate. Slovenski kandidati za 3. razred so: Komel Val., krčmar in posestnik; Košnik Ivan, c. kr. profesor; dr. Medvešek Peter, odvetniški koncipient; Mozerič Josip, stavebenik; dr. Novak Ivo, odvetnik; Premrou Svitoslav, ravnatelj; dr. Puc Dinko, odvetnik in Testen Lovro, revident drž. železnice. — Te kandidate je postavil narodni odbor sporazumno s slovenskimi strankami in odgovarjajo vsem zahtevam. — Slovenci ne bojte se nikogar, volitev je slobodna in tu gre za vaše pravice in koristi. Ni se treba bati tudi municipija, ker je ob vso moč, ker je zabil avtonomije in povzročil nerednosti, katere se bodo odpravile odnosno vsaj deloma popravile samo če pridejo do krmila novi elementi, in ravno v to so poklicani v Gorici Slovenci. — Čuje se, da se je pokazalo med Slovenci nekaj odpadnikov, toda žal jim bo in njihovo izdajstvo jih bo peklo posebno, če vidijo uspeh na slovenski strani. Torej Slovenci na krov za svoje, svojih otrok in celega slovenskega naroda pravice!

Kriza pri požarni brambli v Trzinu. Pri požarni brambli v Trzinu je nastala nevarna kriza, ki ogroža obstoj društva. Pri volitvi načelnika je propadel bivši večletni načelnik grof Valentinis. Vsi gasilci so podali nato pismene izjave, da odstopijo od društva, če ne bodeta izvoljena za načelnika grof Valentinis in požarni mojster Leop. Trevisano.

Dijak osumljen vohunstva. V Vodnjanu so prijeli 16letnega dijaka Humberta Ciano, ki je na sumu, da je vohunil v prid Italiji. Izvršila se je na njegovem stanovanju hišna preiskava. Kaj so našli pri preiskavi še ni znano. Dijaka so odvedli po preiskavi v Rovinj. Hišna preiskava se je izvršila tudi v kazuinu v Rovinju. Tudi o uspehu te preiskave še ni ničesar znano.

Laška stoparja v mestni ubožnici. Svojeodnosno smo poročali, da se se odkrile pri upravi mestne ubožnice v Trzinu velike stoparje. Kot povernik se je izkazal nadzornik mestne ubožnice Peter Fonda, italijanski kamor je bilo seveda strašno neljubo, ker se je zvedelo to ravno pred volitvami v mestni svet. Hoteli so za vsako ceno zadevo prikriti in na tihem poravnati, toda to ni šlo. Javnost je za to lumparijo izvedela in je zahtevala obračun. Obtoženi Fonda je bil suspendiran in izpustili so ga proti vložku 9000 K, katere so zložili člani vodstva ubožnice. Fonda je pobegnil nato v Benetke, od koder pa se je kmalu vrnil. Obtožnica ga dolži, da je poneveril vsega skupaj 11.504 kron 51 v. Fonda prizna poneverbo, zagovarja pa se s tem, da je živel v slabih razmerah. Imel je po njegovem zagovoru samo 200 kron mesečne plače in stanovanje ter nekaj postranskih dohodkov. Silno veliko so ga stali otroci, izmed katerih študirata dva na Dunaju. Dokazovanje je pokazalo, da te navedbe ne odgovarjajo popolnoma resnici in da Fonda ni bil tak ubožec, da bi smel goljufati druge prave ubožce. — Konec obravnave priobčimo jutri.

Drobne vesti. Zaradi neozdravljive bolezni se je vrgel pod vlak 23-letni Anton Demario. Stroj ga je popolnoma raztrgal. — V Trstu je pripela močna bojna eskadra obstoječa iz 2 divizij po 3 bojnih ladij, iz 3 odredkov torpednih čolnov in oddelka čolnov za iskanje min. Eskadra se je vsidrala nasproti Miramara. — Ponesrečen v lom. Pred nekaj dnevi so vlomili do sedaj še neznani vlomilci v pisarno špedijske tvrdke »Balkan« v Trstu. Navrtali so železnega blagajno. Toda imeli so smolo, delali so zastoj. V enem oddelku blagajne, ki so ga z velikim trudom odprli so bile namreč shranjene samo knjige. V spodnjem oddelku pa, katerega niso dosegli, je bilo 12.000 K denarja.

Dnevne vesti.

+ Slovenski odvetniki pri justičnem ministru. Včeraj je izročila deputacija »Zveze slovenskih odvetnikov«, obstoječa iz predsednika g. dr. Trillerja in odbornikov g. dr. Brejca in dr. Hrašovca, justičnemu ministru Hohenburgerju posebno obširno spomenico o neznosnih justičnih razmerah na Štajerskem in Koroškem. Deputacijo sta spremljala državna poslanca gg. dr. Verstovšek in Grafenauer. V avdijenci, ki je trajala pet četrt ure, so vsi člani deputacije razodeli in obrazložili v živahni debati vse krivice, ki se gode Slovincem pri štajerskih in koroških sodiščih in so energično zahtevali temeljite reforme. Na razgovor pa so prišle seveda tudi razmere na ljubljanskem deželnem sodišču. Justični minister je izrecno priznal, da je in mora biti popolno znanje slovensčine v govoru in pismu absolutni predpogoj za vse sodnike ne le na Kranjskem, temveč tudi na Spodnjem Štajerskem, v slovenskem delu Koroške pa za sedaj vsaj v toliko, da bodi na vsakem sodišču vsaj po en slovensčine popolnoma zmožen sodnik. Skliceval in izgovarjal se je na spričevala o jezikovni kvalifikaciji, katera izdaja predsedništvo višjega deželnega sodišča in obljubil, ko mu je deputacija dokazala, da ta spričevala pogostoma niti približno ne odgovarjajo resnici, v tem pogledu stroge poizvedbe. Sistematično izirvanje slovensčine iz sodnih dvoran ter slovenskega naraščanja iz sodne službe, kakor tudi dosledno preziranje slovenskih sodnikov, kar vse je deputacija ministru najodločnejše in ob roki konkretnih dokazov očitala, je le - ta seveda tajil. — Danes izroči ista deputacija spomenico predsedniku višjega deželnega sodišča v Gradcu pl. Pittreichu.

+ Slovenski odvetniki. V večerajšnji avdijenci pri justičnem ministru so zahtevali slovenski odvetniki, da se spišejo v vseh pokrajinah, kjer prebivajo Slovenci v okrožju graškega nad sodišča v civilnih zadevah vse ustne izjave, predlogi, izpovedi itd. v onem jeziku, katerega rabi stranka, brez ozira na to, če razume še drug jezik ali ne. Tudi se morajo brez izjeme vse odločbe in zlasti tudi razsodbe izdati v onem jeziku, v katerem je bila vložena tožba, oziroma prvi zahtevek. Tudi so zahtevali, da se izdajo v kazenskih stvarih protokoli, tudi protokoli o glavni razpravi, sodbe in sploh vsi odloki v onem jeziku, ki ga rabijo obdolžene, priče in izvedenci. Zahtevali so nadalje, da veljajo iste določbe tudi za sodne dvore druge instance, kjer se mora vršiti razprava v onem jeziku, v katerem se je vršila prva razprava. Državni pravdniki morajo izdelati obtožbe proti Slovincem samo v slovenskem jeziku in morajo tudi

pri ustmeni obravnavi govoriti slovensko. Tudi višje deželno sodišče v Gradcu, če sodi kot druga instanca, naj se ravna po istih načelih. Tudi tam se morajo izdati sodbe in odloki v onem jeziku, v katerem se je vršila razprava pred prvo instanco. — Končno so zahtevali slovenski odvetniki, da se mora držati najvišji sodni dvor strogo po določilih § 27. cesarskega patenta od 7. avgusta 1850.

+ Poročilo o govoru poslanca dr. Ravniharja na shodu N. S. Z. na praznik 25. t. m. je bilo nekoliko netočno. V zadevi gonje tukajšnjih sodišč proti slovenskim notarjem zaradi uradovanja v slovenskem jeziku je poslanec dr. Ravnihar kazal na znani ukaz vodje ljubljanskega okrajnega sodišča v mesecu januarju t. l., kateri ukaz je bil že predmet interpelacij tako v državnem kakor v deželnem zboru. Ta ukaz določa, da morajo notarji, kadar poslujejo kot sodni komisarij, s sodiščem občeati samo v nemškem jeziku, to je predlagati dotične spise sodišču z nemškim poročilom, tudi če gre za samo slovensko zadevo in slovensko stranko. Na ta ukaz so nekateri notarji reagirali s tem, da so sodišču predložili spise brez vsakega poročila. Nato jim je sodišče vračalo spise z raznimi naročili, ki naj bi povzročila pismeno poročilo, ki naj bi seveda bilo nemško. Korak dalje je storilo okrajno sodišče s tem, da je zahtevalo od notarjev, da morajo predložiti svoje stroškovnike v nemškem jeziku. Doslej je prakticiralo tako, da je v zapisniku o zapuščinski razpravi, ki se je v slovenskih zadevah zapisal slovenski, stranka predlagala, da naj se zabeleženi stroški sodno odmerijo. Stroški so bili del zapisnika in seveda pisani slovenski. Temu najnovejšemu ukazu so se nekateri notarji uprli s tem, da so odgovorili, da ni nobene zakonite določbe, s katero bi se jih moglo siliti, da predložijo nemška poročila ali celo nemške stroškovnike. Sodišče jim je spise vrnilo s strogim ukazom, da morajo predložiti nemški stroškovnik pod globo 20 K. Notarji so vložili proti temu ukazu nadzorstveno pritožbo. Deželno sodišče jim je to pritožbo vrnilo nerešeno, ker je bila pisana — slovenski. Seveda se je proti temu zopet vložila pritožba na višje deželno sodišče. Izbrpalo se bo vse instance do državnega sodišča. Iz tega postopanja pa se vidi, kako globoko smo padli glede svojih narodnih pravic in to v Ljubljani, v osrčju slovenskega naroda. Vtesnjujejo se nam pravice slovenskega jezika, ki smo si jih priborili po dolgoletnih bojih in ki so bile sedaj že v veljavi v dolgoletni praksi. Vse to v dobi, ko je prišla za krmilo slovenske politike S. L. S., ki v prvi vrsti nosi odgovornost za divjanje proti pravicam slovenskega jezika s strani ljubljanskega deželnega in okrajnega sodišča. Ni pa čuda, da so stvari dospеле do te točke, ako voditelj S. L. S. vtakne glavo v pesek kakor ptič noj in pravi, da je baje tudi v Ljubljani še nekaj nemškutarjev.

+ Ovađništvo in vohunstvo je v zadnjem času v Ljubljani v najbujnejšem cvetju. Policijskih špicljev in konfidentov kar mrgoli, da človek še v privatnem življenju ni varen pred to osudno golaznijo. Taki konfidenti se nahajajo celo med najboljšimi sloji in občejujo z najuglednejšimi osebami, ne da bi kdo mogel sumiti o njih, da so policijski zaupniki. Ako pa kdo izusti kako neprevidezno besedo, jo takoj še gorko neso svojim tajnim gospodarjem. Tudi med profesorji delujejo baje »poštenjaki«, ki imajo pod najstrožjo kontrolo svoje tovariše in ki o vsaki kretnji, o vsaki besedi letih referirajo svojim službovalcem. Imenujejo se celo čisto določene osebe, ki opravljajo ta nečedni posel. Da je tudi med dijaki vse polno špicljev, to so najbolj dokazali dogodki zadnjih dni, ko je bila policija najnatlačnejše poučena o vseh dijaških načrtih in ukrepih. Zato opozarjamo naše občinstvo, vse naše narodne sloje, naj bodo skrajno previdni v izrazih in naj se predvsem čuvajo raznih agentov-provokaterjev, ki navadno silno zabavljajo proti vsem državnim uredbam, samo da bi koga zapeljali, da bi zinih kako nepremišljeno besedo, ki jo potem špicelj lahko izrabi v svoje ogavne namene. Da-li je špiceljstvo tako organizirano, kakor v Ljubljani, v interesu države, v interesu dobre stvari, o tem bi se dalo prepričati. Razne afere à la Nastić in Vasić izpričujejo, da se vohuni, konfidenti in špiclji dajo pač drago plačati, da pa njihovo »delo« za »blagor države« ni vredno niti plškavga oreha.

+ Gostilničarji in klerikalni listi. Iz gostilničarskih krogov nam pišejo: Misel, ki jo je v terek sprožil neki gostilničar v vašem listu, da naj namreč gostilničarje opuste »Slovenca« in druge klerikalne liste, je našla po vsej deželi odmev. Klerikalni listi še vedno sivo napadajo gostilni-

čarje, svoje najboljše naročnike. Po mojem naziranju zahteva že čast, da vsak gostilničar pomeče iz svoje gostilnice liste, ki ga dan za dnevom blatijo. Ne vemo, kateri gostilničar bi bil tako kratkoviden in nespameten, da bi dajal svojim gostom liste, ki njega, gostilničarja sramote in blatijo.

+ Klerikalna podvljanost. Med vožnjo iz Zidanega mosta v Brežice je nagovarjal neki na Dolenjski cesti dobro znan gospod nekega kmetu z Grosuplja, da naj potegne s klerikalci. Med pogovorom mu je rekel med drugim, če bi mogel, bi župana in podžupana ljubljanskega ubil, ker hujskata ljudstvo glede deželnih doklad, ki so tako »strašno« mile in vsem koristne. Da bo dotični vročerknež še bolj spoznal samega sebe, mu povemo, da je govoril tudi o Alojziju Javorniku, o katerem je trdil, da ne bo dobil nikdar gostilničarske koncesije v Skofelci. Če bi tako širokoustenje s strani človeka, ki mu kruha ne režejo klerikalci, ne bilo smešno, bi poskrbeli, da pride v javnost tudi njegovo ime.

+ V preiskovalnem zaporu se nahajata V. Zalar in I. Endlicher, kakor se nam poroča radi tiskovnega pregreška. Gosp. dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani, ki je prevzel njiju zagovor, je vložil pritožbo na svetovalsveno zbornico radi ukremitve preiskovalnega zaporu.

+ Iz poštne službe. Imenovani so bili za poštne oficijante poštni aspirant Josip Terpin za Rakek in za poštno oficijantino poštna aspirantinja Alojzija Pišek. — Mesto poštne ekspedienta na Raki je dobil poštni oficijant Martin Grobelnik. — Prestavljeni so bili: poštni oficijant Alojzij Hrašovec z Rakeka v Zagorje, Emil Pojani iz Tržiča v Gračevo, poštna oficijantinja Marija Peterka od poštne urada Trst št. 1 k poštnemu uradu Trst 6 in Julija Bizjak od poštne urada Trst 6 k poštnemu uradu Trst 1. — Vpokolene so bile: poštna ekspedientica na Raki Frančiška Ottoničar, poštni oficijant Alma Perini in Zorka Tončič. — Odpuščena iz službe sta bila: poštar v Nabrežini Leopold Kompujt in poštna ekspedientica v Debernečah Ivana Kužnik. Razpisano je mesto poštne ekspedientorja na Brežjih, okraj Radovljica (III/4), pavšale za slugo 504 K, termin za vlaganje prošnji štiri tedne, in mesto poštne ekspedienta v Naklem (III/6), pavšale za slugo 630 K, termin za vlaganje prošnji štiri tedne.

— Tragična usoda ugledne domače tvrdke. Danes je napovedala konkurz največja slovenska trdnica z vegetabilijami, sadjem in leseno suho robo V. H. Rohrmann v Ljubljani. Kakor smo poizvedeli, je poglaviti vzrok nesreči velika izguba pri trgovini z jabolki in zlasti z jidlinimi gobami v zadnji sezoni. Poleg tega je oviralo izvenkonkurzni aranžma dejstvo, da trdnica vsled splošne krize ni mogla pravočasno in količkarj ugodno nvočiti svojih obsežnih nepremičnin. Šef tvrdke gosp. Viktor Rohrmann spada med naše najuglednejše sosomečane, je član trgovske in obrtniške zbornice, prisodnik c. kr. trgovskega sodišča itd.; je tudi lastnik znane restavracije pri »Roži«. On in cela njegova številna rodbina sta se vedno odlikovala po odločnem narodnem mišljenju in izredni rodoljubni požrtvovalnosti. — Vsled tega ne dvomimo, da bo tragična usoda te odlične rodbine vzbudila v vseh krogih najiskrenejšje in najsimpatičnejše pomilovanje. Upati in želeti je le, da se ob razsodnosti upnikov omogoči čim preje pametna in poštena poravnava konkurznega postopanja. Trdnica in njen lastnik to v polni meri zaslužita.

— Zavajljanje na narodno - napredno stranko. V nekem ljubljanskem okraju je človek, ki smatra za svojo sveto dolžnost, da zabavlja in psuje kot črednik na narodno - napredno stranko. S svojim strupenim jezikom je zastupil že marsikoga, da bi se kot on odtgnil narodnemu delu in bi postal ona indiferentnost, ki cika h klerikalcem in pri prvem ugodnem trenutku javno zasede klerikalnega lisca. Dasi je ta človek odvisen samo od naprednjakov — gostilničar je in le naprednjaki hodijo pit njegovo vino — vendar psuje od zore do mraka in do polnoči. Ker nam je tega zabavljanja že dovolj, opozarjamo dotičnika, da preneha enkrat za vselej s svojim psovanjem, sicer mu bomo napeli druge strune, ki mu ne bodo nič kaj prijetno brnele.

— Votilo gasilnemu in reševalnemu društvu. Dne 22. februarja t. l. umrli mornariški oskrbnik v p. gosp. Vencel Cernstein je volil v svoji oporoki ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu cenzes 50 K. Obilo posnemalcev. Posamezniki vedo ceniti delovanje gasilnega in reševalnega društva, deželni odbor pa na.

— Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla gospa Jospina Vehovar, roj Parkel, soproga c. kr. sodnika g. Miloša Vehovarja. Pogreb se vrši v nedeljo ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra nasip št. 49. Naše iskreno sožalje!

— Smrtonosna nesreča. Včeraj popoldne se je pripetila na Dolenjski cesti tik pred mostom smrtna nesreča. Posestnik in trgovec iz Linhartove ulice št. 4 (za Sv. Krištofom), gospod Pavel Peterca, je ukazal svojemu hlapcu zapreči mladega, čilega konja, s katerim sta se potem odpeljala proti Dolenjski cesti. Pri Karlovoškemu mostu se je konj ustrašil električnega voza in splašal. Pri tem se je zagnal v tam nahajajočo se železni drog s tako močjo, da se je vsled sunka zlomilo pri vozu oje, s katerim je konj oddiral potem nazaj čez most na Nadvojvode Friderika cesto, kjer so ga prijeli. Gospod Peterca in hlapec pa sta vsled močnega sunka padla z voza. Hlapec se je bal, da je lahko telesno poškodovan, za g. Peterco pa je bil padec usoden. Slučaj nesreče je hotel, da je gospod Peterca odletel v lesen električni drog ter takoj nezavesten obležal. Pri padcu je nad sencem zadobil veliko rano in si baje tudi zlomil tilnik. Ljudje se je pri nesreči takoj veliko nabralo in so g. Peterco prenesli s pomočjo uslužbenca električne železnice pod Češnovarjev napuš (odprt, zidano šupo), kjer je v kakih desetih minutah izdihnil. Na lice mesta došla policijska komisija je odredila, da so njegovo truplo prepeljali na dom in je položili na mrtvaški oder. Nesreča se je zgodila po 4. uri in se je bliskoma raznesla po mestu. — Ponesrečenca je zadela tragična usoda v krepki moški dobi, star je bil šele okrog 48 let. Pokojnik je bil vzoren gospodar in kmetovalec, blagega srca in vedno radodarnih rok. Reče so našli pri njem zavetišče in bodo gotovo težko pogrešali blagega dobrotnika. V družabnem življenju je bil mirnega, odkritega značaja in obče spoštovan v krogu znancev in prijateljev. Ponesrečenca so prepeljali na njegov dom, Linhartova ulica, kjer so ga položili na smrtni oder. Pogreb bo jutri ob 5. popoldne. Bodi ohranjen pokojniku trajen spomin!

— Vloge radi telefona. Glasom te dni po c. kr. finančnem ministrstvu izdane odloke niso vloge, tičoč se premestitev obstoječih telefonskih naročniških postaj, kolkovini podvržene.

Vevče. Napotil sem se s svojo soprogo, z otrokom ter 12letno sestrico na izprehod v sosednjo vas Kašelj. Vrnivši se proti domu, sem šel z družinico po bližnji mimo šrambe brizgalnega orodja ondote požarne brambre čez mali mostič, kjer se mi je pripetil sledeči, neljubi slučaj. Na malem mostiču, ki je preje podoben kaki brvi kakor mostu, je stalo kakih 15 fantičev v starosti 10 do 12 let, in sicer tako na široko, da ni bilo mogoče priti drugače mimo teh paglavcev, ne da bi se ne zadrževali v mali otroški voziček. Drugi del teh nadbudnih dečkov je pa metal med tem časom kamenje v vodo, hoteč nas pri tem do dobrega namočiti. Tudi mali psiček, kateri nas je spremljal, ni bil izvzet surovosti teh otrok, kajti eden teh surovin v začetni obliki je udaril ubogo živalico z debelo palico po životu, da je zavicila od bolečin. A s tem ni bila vsa slaba vzgoja, katere so deležni ti otroci, zadostno razodeta, sledilo je namreč še jako grdo dejanje. Komaj smo se namreč oddaljili kakih 22—25 korakov od mostiča, pričeli so ti mali poredneži metati kamenje za nami, katero bi, ako bi bilo vrženo z večjo močjo, lahko povzročilo nesrečo, ako bi padlo otrokom moje spremljave na glavo. Kamenje, katero je bilo metano za nami, kakor rečeno, sicer ni doseglo, a potrdilo je v nas zavest, da morajo biti taka dejanja le posledice slabe vzgoje. Jako umestno bi bilo, ako bi naši občinski odborniki in eventualno naši takojimenovalni šolski svetovalci delali na to, da bi se ta nadbudna mladina vsaj v naših klerikalnih šolah naučila nekaj lepega in olikanega vedenja, katerega se iz razlogov, ki pa jih tu raje zamolčim — od lastnih staršev sploh nikoli naučiti ne morejo. — I. P.

— Krivoprisežniki. V Novem mestu. Prejeli smo: V Novem mestu je nekaj časa sem vladalo mučno mrtvilo na polju naprednega družabnega življenja. Izrabili so ga klerikalci, ki so na čelu dr. Ogrizka oživeli že v grobu trohnečo »Meščansko zvezo«. V »Rokodeljskem domu« so se prirejale igre in koncerti, h katerim je vsaj od kraja vse vrelo, žalostno, tudi iz naprednih vrst. Naša čitalnica, kot mati družabnega življenja pa je tiho samevala in klerikalnem izposojevalu note »Dolenjskega pevskega društva«. Proti temu mrtvilo in njegove posledice tudi v politiki, se je uprlo vse, kar je v Novem mestu v splošnih korumpiranih razmerah res

še zavednega ostalo. Oči vseh so bile obrnjene na »Sokola«, kot edinega spasilca. »Sokol« se je rade volje odločil, prevzeti rešitev te težavne naloge. In že pri prvem poskusu moramo priznati, da se mu je to vilo posrečilo. Uporizil je dne 24. marca znano ljudsko igro, Anzenbergerjeve »Krivoprisežnike« s samimi novimi močmi, namreč diletanti, ki (razen g. Schweigerja), niso bili še nikdar na gledališkem odru, ki so pa vendar svoje naloge razmeram primerno častno rešili. Kako je bilo potrebno družabno življenje v čitalnici prenoviti, to je pokazala obilna udeležba prvi in drugi večer, ko se je igra pod znižanimi cenami ponovila. Ni naš namen, spuščati se v oceno uprizorjene igre. Čast »Sokolu« in tistim zavednim rodoljubom, ki so se največ žrtvovali, da se je napredno družabno življenje v Novem mestu na najširši demokratični podlagi zopet oživelo. Pač pa je naš namen, vse prizadete činitele opozoriti, naj ne ostanejo, kakor se je to žalilob že večkrat ob takih poizkusih zgodilo, samo pri tem, ali se morda pri par novih poskusih! Ne! Z dobrim uspehom začeto delo naj se nadaljuje dosledno, zdaj ko je ledina zopet razorana, naj se seje naprej, če hočemo, da bomo na kulturnem in pa tudi na političnem polju kdaj imeli bogato žetev. Napredni meščani dobro vedo, da se nam na obzorju prikazuje nov sovražnik, novi boji, na katere se bo treba že zdaj pripraviti.

Iz Gotne vasi. V »Slovencu« od 14. t. m. se je ljubilo našemu velikanu — Goljatu — napadati mene in Zurca, ker sva se potegovala za novega mežnarja, kateri bi bil v zasebnem življenju čistejši od našega ljubega Jakoba. Zakaj se Avsec tako vneto zavzema za Hrastarja, ko vendar dobro ve in vsa vas, da je vse, kar se je mežnarju očitalo in po listih pisalo proti njemu, res, — tega ne morem razumeti. O dokazovanju mežnarjevih pregreh, katere se baje ni posrečilo, lahko Avsec molči, kajti njegov zagovor v prid mežnarju je bil tako jalov in šibak, da ga je na njegovo oblastno in oholo zagovarjanje, da naj mežnar živi kakor hoče, da le službo redno opravlja, g. župnik moral zavrniti, da temu ni tako in da mora biti mežnarjevo privatno življenje spodobno in nikomur v pohujšanje. Toliko torej k tej stvari. O podpori za hlev in svinjake pa je že v »Slov. Narodu« od 19. t. m. dobil Avsec primeren odgovor. Nadalje z Avsecem ne bomo polemizirali, ker je on pri vsej svoji učenosti vendar le preveč trmast, ker pri vsaki priliki vedno le ugovarja in ravno nasprotno trdi, če je to res ali ne, samo da on ugovarja vsakemu, pa bodisi v osebnih ali pa gospodarskih zadevah. J. S.

Iz Metlike. Znano je, da se dobra polovica klerikalne stranke rekrutira iz odpadnikov. Ti so večinoma ljudje koritarji, — pravih pristašev je bore malo — in pa oni, ki so se pri nas onemogočili in iščejo tam plašča za pokritje svojega umazanega telesa. Med te spada tudi metliški davčni oficijal Jutraž. Spreznoval je baš te dni dveletnico svojega spreobrnjenja iz naprednjaka v klerikalca in ne hvaljevali bi mu bili, ako se je ne bi dostojno pominjali, ker zasluži, da se jo otme pozabljenju. Spomnil se je taiste tudi še advokat, ki mu je z zabeljenim računom oživil spomin. Je že več kot tri leta, ko se je posebno zanimal za ženo na orožnih vajah se nahajajočega davčnega sluga Vabre v Metliki in skoraj bi mu jo bil zapeljal, da ni zadel ob posebno čvrsto njeno krepost. Zbog ljubelega miru je žena o zadevi molčala in je ni niti svojemu možu razodela. Prišlo so pa zadnje občinske volitve in strast tatistih je hotela, da je žena svojemu možu vendar vse razodela. Ta je iskal v uradu od Jutraža zadoščenja in doigral se je med njima razburljiv prizor, iz katerega je Jutraž liki polit pes odšel. Rad se bi bil z Vabro poravnal, da naj molči. A Vabra je zahteval zadoščenja in je bil nespravljiv. Jutraž bi bil moralno uničen, da se ni sedaj zatekel med klerikalce. Vzel si je dopust in se peljal v Ljubljano. Tam so ga podučili, da naj toži! In glejte! Sedaj toži Jutraž Vabro, da ga obrekuje in posreči se mu zase izposlovati oprostjenje, ker je bila ta zadeva — zastarana, in Vabra se poleg tega, da mu je hotel zapeljati ženo, obsodi še na 20 K globe. Izborna justica! Navadni možgani je ne razumejo! Jutraž je bil iz vode in sedaj je blažen med metliški klerikalci! Po tej je prišla disciplinarna obravnava. Stari Jutraž se pelje za svojega sina v Ljubljano, hodi nekaj okoli patra Sattnerja itd. in glejte drugi uspeh: tudi za disciplinarno postopanje proti njemu ni bilo povoda! Finančno ravnanje se je postavilo na fletno stališče, da kdor ni sodnijsko kaznovan, ne more biti tudi disciplinarno. Ta je dobra! Tedaj zavoljo obsodbe si lahko discipliniran, ne pa nasprotno. Pa, če

so se ti še taka grda dejanja sodnijsko dokazala in če so zastarela, si preeti! Lahko se sedaj baha stari Jutraž po Metliki, da kdor ima zagovornike navzgor in če je klerikalce, se mu ni treba ničesar bati. Vabra je moral vsled obsodbe in ker je bil naprednega mišljenja, kazenskim potom iz Metlike, in to vsled tega, ker je branil čast svoje žene in svojega imena pred pohotnežem Jutražem; davčni oficijal Jutraž pa še sedaj sedi ošabno v Metliki in se roga poštenjakom in celi Metliki v obraz. Stvar je v Metliki plošno znana in le čudimo se, da se ta mož še sedaj tu nahaja in da ima drzno čelo še za naprej biti, s pričakovanjem, da postane še davčni predstojnik. Je — li s takim salomonskim izrekom finančna uprava svoj ugled še dvignila, prepuščamo javnosti. Ta slučaj je podoben onemu Orazma in je značilen za naše kranjske politične razmere ter služi v dokaz, da, kar se med klerikalce od nas pritepe, ni dosti prida.

Potres v Beli Krajini. Iz Metlike nam poročajo: Včeraj dne 24. t. m. smo čutili pri nas ob 10. uri 25 minut predpolodne močan potresni sunek, ki je trajal kake 4 sekunde. Bil je ravno semen in ljudstvo je bilo preplašeno — na živalskem trgu je živina bila zelo zbegana. Iz streh je padala opeka, vendar škode ni bilo. — Danes ponoči je bil ponovno potresni sunek bolj lahke narave ob 1. uri 30 minut jutraj. Smer prvemu je bila od vshoda. Ljudje pripovedujejo, da je bilo ob času potresa v Zagrebu ravno tako močno čutiti.

Potresni sunek. V Semiču so čutili v torek 24. t. m. ob 10. uri 25 minut dopolodne močan potresni sunek. Odprta vrata, dramatični življenjski igrokaz v dveh dejanjih od slavne Pasquali film. tovarne v Turinu vpriporjeno, je rahločutni roman, ki bode gotovo vsakomu ugajal. Predvaja se danes v petek 27. t. m. na specialnem večeru v kinematografu »Ideal«. Jutri, v soboto, »Nat Pinkerton«, proti tolpi X. najsenzacionalnejša napeta detektivska drama v seziji. V kratkem Girardi v filmu.

Spise predložiti s stroгим ukazom, da V mestni klavnicji so zaklali od 6. do 15. t. m. 62 volov, 2 bika, 13 krav, 144 prašičev, 14 telet, 38 kostrunov in 141 kozličev. Vpeljali pa so 280 kg mesa, 1 zaklanega prašiča, 48 zaklanih telet in 17 zaklanih kozličev.

Med vožnjo v bolnico umrl. Včeraj dopolodne se je peljal z vlakom v tukajšnje bolnico 15letni Fridolin Stante iz Dobrole vasi, občina Sv. Peter v Savinjski dolini, ki je bil siromak, pa že tako slab, da je med vožnjo v vlak umrl. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Društvena naznanila.

Društvo uradnikov c. kr. užitni-ne na Kranjskem ima svoj redni občni zbor dne 5. aprila t. l. ob 2. popoldne v salonu restavracije g. Angele Češnovar, Kolodvorska ulica v Ljubljani.

Slovensko Planinsko Društvo. Redni občni zbor osrednjega društva se bo vršil v soboto, dne 4. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma« v Ljubljani. Na dnevnem redu je: Naznanilo predsedstva, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo računskih pregledovalcev, volitev odbora in namestnikov, volitev računskih pregledovalcev, samostalni predlogi, in razno.

Društvo uradnikov mestnega užitniškega zakupa je imelo v torek 24. t. m. v Prešernovi sobi restavracije pri »Novem svetu« svoj ustanovni občni zbor, ki ga je otvoril provizorični predsednik g. Ivan Zupan, ki je naglašal pomen in potrebo organizacije, da že enkrat prenehata medsebojna nevoščljivost in nekolegijalnost in da uradništvo doseže vsaj minimum svojih zahtev, zlasti kar se tiče delavnega časa in pokojninskega zavarovanja. Organizacija pa je potrebna zlasti tudi zato, da so uradniki pripravljeni tudi za neverjetni slučaj, da bi se uresničila bojazen nekaterih črnogledov in bi prišel užitniški zakup deželi v roke. Izrekla se je poleg želje po skrajšanem uradnem času tudi želja po prispevku za takozvano službeno obleko, kar pa je mogoče doseči le potom organizacije in če se ne najdejo ljudje, ki svojim kolegom v kvar ne delajo splošnim zahtevam uradništva ovir. V dosedanjem osnovalnem odboru so bili gg. Zupan, Škerjanec in Fortič, v prvi odbor pa so bili izvoljeni: Za predsednika gg. Ivan Zupan, za odbornike gg. Ivan Oliša (blagajnik), Fran Mazi, Leopold Špreicer in Fran Brodnik (tajnik), za pregledovalce računov pa gg. Valentin Fortič in Fran Škerjanec. Novi organizaciji je pristojbena velika večina uradnikov ter se do sedaj prijavilo samo 4 prijavitelji.

Kovinska zadruga v Ljubljani je imela v sredo, 25. t. m. v zadrugi pisarni svoj redni občni zbor. Občni zbor je otvoril načelnik g. Urbančič, ki je predstavil zastopnika obrtne oblasti g. dr. Berceta in obrtnega referenta g. Stesko. Spomnil se je tudi umrlega člana zadruge Juvana. Iz tajniškega poročila g. Flügelja in blagajniškega poročila g. Pospišila posname-mo, da je imela zadruga 12 zadrugnih sej in 3 odboreve seje. Članov je 55, priglasi jih vajecev 123, njih število je naraslo za 11. Dohodki zadruge znašajo 1479 K 77 v ter znaša blagajnični ostanek 815 K, od katere vsote je 747 K 70 v naloženih v Mestni hranilnici. Na predlog pregledovalca računov g. Lenčeka se je podelil blagajniku absolutorij, kakor je predsednik g. Urbančič prebral več dopisov trgovske in obrtniške zbornice tako glede razstave zlatarske in srebrninske obrti ter raznih tu in inozemskih razstav. Zlasti svari trgovska in obrtniška zbornica pred dunajskimi in drugimi agenti, ki nadlegujejo obrtnike, da naj razstavijo na raznih razstavah, končno pa imajo obrtniki od takih razstav gmotno škodo, moralno pa tudi nobenega dobička. Kdor se hoče udeležiti kake razstave, naj se prej obrne do trgovske in obrtniške zbornice za informacije. Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem razglasa, da dobe obrtniki, ki se priglasijo pri zavodu gotove stroje na obroke in proti 3% obrestim. Glede strokovnih in knjigovodstvenih tečajev omeni zadrugi instruktor, da se bodo dobila posajzila na c. kr. državnih obrtni šoli. Razpravljalo se je nadalje o priglasi-jevanju pomočnikov, ki je obvezno. Razmotrivalo se je o načinu tega priglasi-jevanja ter je bil kot najboljši način priglasi-jevanja sprejet predlog g. Gradšarja, da ima vsak mojster tiskovino, v katero vpiše pomočnika ter ga s to polo priglasi zadruzi, ki mu zglasitev potrdi. Le na ta način se izogne zadruga sama raznim nepravilnostim, mojstrom pa se prihrani sitnosti, obenem pa se, kakor je naglašal g. Babnik, olajša tudi delo načelnikstvu. Občni zbor je razmotrival nato tudi vprašanje zvišanja sprejemnine od 25 K na 50 kron in nadomestitve umrlih in zbolelih članov odbora ter naročil odbor, da pripravi do prihodnjega izrednega občnega zbora tozadevne predloge. Istotako se naroča odboru, da razmotriva, če bi bilo umestno, da pristopi zadruga Deželni zvezi obrtnih zadrug. Po razmotritvi raznih drugih strokovnih vprašanj je nato zaključil predsednik g. Urbančič občni zbor.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana je imelo snoči v dvorani mestnega magistrata svoj občni zbor za VI. opravno leto. Občni zbor je otvoril predsednik c. kr. deželnega sodišča predsednik v p. gosp. pl. Levičnik, kakor je podal tajnik c. kr. okrajni sodnik gosp. Levičnik svoje poročilo, iz katerega posname-mo, da so imeli 3 vkupni društveni varuhi skupaj 678 varuštcev s 1003 varovanci. Sirotinska skrbnica s. Marija Tomic je imela v preteklem letu 533 varovancev pod trajnim nadzorstvom. Društvo ima svoje časno zavetišče, ki se je v preteklem letu razširilo. Društvenih podpirancev je bilo v zavodih 23, v zasebni reji pa 27, z učino, obleko ali hrano podpiranih vajecev 18, z obleko, perilom in posteljnino podpiranih strank 115, razen tega je bilo še drugih podpor 19. Iz poročila blagajnika c. kr. kontrolorja dež. plač. urada g. Josina posname-mo, da je padla članarina od lanskega leta za 89 K. Prejemki leta 1913. so znašali 10.762 kron 95 vin., skupaj z ostanom lanskega leta 22.794 K 83 vin., izdatki pa 12.124 K 97 vin., primanjkljaja je torej 1362 K 02 vin. Društvena imovina se je zmanjšala za 1362 K 02 v. Proračun za leto 1914 pa izkazuje 4400 K primanjkljaja. Po poročilu računškega preglednika gosp. Berganta se je podal blagajniku absolutorij in se je na predlog c. kr. dež. sodišča svetnika gosp. Milčinskega izrekla odboru zahvala. Nato so bili v odbor per acclamationem zopet izvoljeni gg.: Albert pl. Levičnik, c. kr. dež. sodišča predsednik v p.; Andrej Kalan, prelat; Valentin Levičnik, c. kr. okrajni sodnik; Emanuel Josin, c. kr. kontrolor dež. plač. urada; dr. Otmar Krajec, zdravstveni svetnik; Anton Likozar, nadučitelj in občinski svetnik in Ivan Röger st., ces. svetnik; za namestnika gg.: dr. Alfonz Levičnik, c. kr. gimn. prof. in Anton Bulovec, c. kr. dež. sod. svetnik; za računškega preglednika pa gg.: Fran Bregant, c. kr. oficijal dež. plač. urada in Ivan Röger ml., ravnatelj zastopa »Assicurazioni Generali«.

»Sokolu« Moste pri Ljubljani daroval je blagorodni gospod Peter

Majdič, lastnik valjičnega mlina na par in turbino v Jaršah, znesek 10 K mesto venca na grob umrlega brata Frana Jezerška, za kar mu izreka odbor najprisrčnejšo zahvalo z željo, da bi našel mnogo posnemalcev. — Na zdar!

Zadruga mizarjev za Ljubljano, Sp. Šiško, Vič in Moste naznanja svojim članom, da se vrši preskušnja za mizarске pomočnike v četrtek, dne 16. aprila ob 9. dopoldne t. l. na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. Vsi mizarški pomočniki in vajenci, ki se hočejo preskušnje vdeležiti, naj se najkasneje do 1. aprila t. l. zglaste pri g. predsedniku komisije Francu Skafarju, Prečna ulica št. 4 ali Rimska cesta št. 15 v delavnici.

Prosveta.

Slovensko gledališče. V soboto zvečer se ponovi kot predzadnja predstava v sezoni velekomična burka »Nevzdramljivi Izidor«. Kdor se žed od srca nasmejati, naj poseti v soboto slovensko gledališče. Cene znižane. — V nedeljo zvečer se vpripori kot zadnja predstava v sezoni pretresujoča drama znanega laškega pisatelja Marka Prage: »Aleluja«. S to predstavo se poslovi od nas ravnatelj slov. gledališča, ki igra v drami težko glavno vlogo tovarnarja Aleksandra Fare. V vlogi viteza Ivana Conteja nastopi kot gost g. Ferd. Trampuš, učenec slavnostne Otlove dramatične šole na Dunaju. Režija drame je v spretnih rokah ravnatelja g. Ig. Borštnika. Pri predstavi sodeluje godba c. kr. pešpolka št. 27.

Borštnikov častni in poslovljni večer. V nedeljo se igra prvič italijanska drama »Aleluja«, ki jo je spisal Marko Praga, ugledni laški dramatik. Glavno vlogo igra g. Ign. Borštnik; poleg njega imajo lepe efektivne vloge g. Bukšekova in g. Juvanova, gg. Skrbinek in Danilo. V vlogi Ivana debitira g. Ferd. Trampuš, gojenec Otlove dramatične šole na Dunaju, iz katere sta izšla tudi gg. Skrbinek in Šest. »Aleluja« je repertoarna igra Novellija, ki gostuje z njo po vsem svetu. Kjer imajo sposobnega umetnika za vlogo tovarnarja Fara, vpriporjajo »Alelujo« z največjim uspehom. V Zagrebu so to efektno dramo vpriporili l. 1900. Takrat je pisala zagrebška kritika brez izjeme z navdušenjem o g. Borštniku in njegovem Faru. »Agramer Tagblatt« je poročal 22. marca 1900: »Pragova drama »Aleluja« bi bila pač težko kdaj prevedena na hrvaščino, ako bi je ne bil vpeljal na naš oder Novelli. Občinstvo je ploskalo Novelliju, ker stavi ta igra na sposobnosti igralceve velike zahteve, in ploskalo je g. Borštniku, ki je izvršil svojo nalogo vprav mojstrski in je znal vlogo Fara, ki skriva svojo zakonsko nesrečo celih dvajset let za masko neugnanega veseljaka, predstavljati s pristno umetniškim pojmovanjem. Rešil je svojo vlogo sijajno, ohranil je mejo med tragičnostjo in burkavostjo z vso natančnostjo ter je dosegel s tem popoln uspeh.« — V nedeljo bo častni večer g. Borštnika, zato je pričakovati razprodane hiše.

Predprodaja vstopnic za operni predstavi, ki se vršita dne 2. in 3. aprila, se začne v ponedeljek, 30. t. m. dopoldne. Na to opozarjamo zunanje goste.

Werther. V torek zvečer nam je pelo operno zagrebško gledališče Wertherja, opero v treh dejanjih, ki jo je komponiral sloviti francoski glasbenik J. Massenet. Pred leti smo jo že čuli z našega odra. Od tistega komponista poznamo tudi opero Manon. Werther je lirski opera. Kot taka je polna lirskih momentov, lepih in originalnih ter nežnih motivov, ki karakterizirajo čustveno in tihe tragike polno besedilo. Muzikalno ima največ učinka prvo dejanje. Medigra sredi njega, ki nam riše ljubezen med Wertherjem in Loto, je taka, da se slušatelj ne more ustavljati njeni iskrenosti in lepoti in mora z njo v tista čustva, ki so gotovo prevečala skladatelja, ko jo je zložil. Drugo in tretje dejanje nista toli pisana, a razpolagata vendar z množico lepih in srečnih mest. Čitanje Wertherjevih pisem na primer, Wertherjeva pesem, ko poje ob Lotinem spremljevanju na spinetu, in še to in ono. — Igralci in pevci so bili taki, da so nam pričarali tisto davno sentimentalno dobo Wertherjevih in Lotinih dni in ljubezni. Bili smo v tistih časih, ko so se ljudje streljali iz žalosti in obupa, če so Wertherja in njegovo trpljenje samo prečitali, samo premislili in v sebi občutili. In to je mnogo rečeno, če se premisli ta sedanji hladni in praktični čas, ko tle iskrena čustva le redkoma v prših posameznika, ki jih skriva do smrti pred svetom, da ne bi doživel zaradi njih zasmeševanja in žalitev. Koliko Wertherjev je po svetu! En sam korak pred njim hodi sreča, za en sam korak je prekasen, in mine mu zato vse

življenje brez sreče in radosti. — Wertherja je igral g. Lowczyński. Bil je na zunaj in tudi glasovno jako dober. Od kraja do konca ga je polnilo čustvo, ki ga je mestoma za moškega celo preveč kazal v potezah obraza. Pel je točno, iskreno in lepo in kazal povsod, kako dobro se prilaga njegovemu glasu krasna Masse-tietjeva glasba. Ista hvala kakor nje-mu, sodi v isti meri gospe plem. Strozziyevi. Postavila je na oder pravo, nežno čutečo in ljubko in nesrečno Loto, ki se bori za svoje poštenje v brezupni ljubezni do Wertherja. Pela in igrala je s polnim in gorkim smehom. Prav dober je bil tudi gosp. Vušković, ki se je zlasti uveljavil kot Lotin mož s svojim aristokratskim nastopom. Nadalje treba pohvaliti Solijo, ki jo je pela g. Mi-cika Žličarjeva, Toša Lesića, Kondrackega in Biničkega. Drugo polovico zadnjega dejanja bi bilo dobro krajšati. Orkester je vodil gosp. Srečko Albin z umevanjem in finim čustvovanjem. Hiša je bila razprodana, aplavz iskren.

Nevzdravljivi Izidor. To je pa druge vrste roba! Burka je, ki sta jo spisala nemški Maks Neal in Maks Ferner. Za slovenske odre jo je pri-redil g. Fran Kobal. Ker se godi v Trstu in jaz tržaškega življenja dobro ne poznam, ne morem presoditi, v koliko je lokalizacija s te strani po-srečena. V celoti jo preveča lahko in ne ravno vsiljivo dovtipkarstvo, ki ga je toliko, da slušalci niso prišli od kraja pa do konca do kakega oddiha, razum pri odmorih med dejanji. Takega dejanja ni, da bi šlo samo od sebe naprej. Avtorja si pomagata sproti s šegavimi domisleki, katerim ne gle-data posebno na prste. Če so logični ali niso logični, to je njima deveta briga. Samo taki morajo biti, da vzbudijo nasmeh. Tu ni govora o li-teraturi, tu pride v poštev le kratek čas. Izidor, glavni junak burke, je za-to podnevi nevzdravljiv, ker služi vso noč za natakarka »Pri zelenem krokodilu«. Čez dan je premožen bivši trgovec, ponoči pa natakark. Tega je kriva deloma njegova žena, ki mu ne da denarja, deloma pa pevka Ceci dela Cavalina, ki si ga je privo-sčila za mecenca. Z denarjem, ki ga priskrbi ponoči, izvršuje zvišeno delo inecenstva. Ta stvar se pleče sem in pleče tja, dokler se ob koncu ne raz-pleče. Ob levi in desni pa teko po-drobnosti. Premešano je vse tako, kakor bi huje ne moglo biti. Stvar bi nemara tudi kot taka pridobila, če bi se izdatno skrajšala. Taka, kakoršna je, s samim dovtipkarstvom proti koncu utrjuje. — Izidorja je igral gos-pod Povhe jako veselo in kratko-časno. Prav dobra je bila gospa Bukšekova. Pohvaliti je treba g. Juvanovo, g. Šesta, g. Skrbinška itd., zlasti pa je vzbujal ob-čo pozornost in zadovoljnost mali pi-kolo, naš najmlajši in izredno ne-ustrašeni igralski prirastek, ki ga je krepko in junaško postavila na oder mala S. Danilova. Igra je bila dobro naštudirana, režija je funkcio-nirala točno, obiskovalci, ki jih ni bi-lo ravno malo, so bili zadovoljni.

P.

Razgled po slovanskem svetu.

— Občni zbor »Ustredni Matice Školske«. »Ustredni Matice Školske« je imela v četrtlet svoj redni občni zbor. Matica je imela v zadnjem letu 1.113.545 kron dohodkov, izdatkov pa 1.287.696 kron, primankljaj znaša torej 174.151 kron 34 v. Po bilanci ima Matica čistega premoženja 1.382.273 kron 22 v. lastnih fondov ima 1.177.157 kron 71 v. Penzijski fondji znašajo 1.599.040 kron. Proračun izdatkov za l. 1914 znaša 1.986.034 kron, prejemki pa samo 226.320 kron, zbrati je torej treba še 1.759.714 kron. 1913. l. je imela Matica dva zavoda več nego v prejšnjem letu, število razredov pa je bilo manjše: 295 napram 303 l. 1912, predvsem zato, ker so se nekatere šole nadomestile z javnimi. Učencev je bilo na lastnih šolah l. 1912 15.315 in l. 1913 15.576. Na Češkem je bilo matičnih šol 105, na Moravskem in v Šleziji 34.

Razne stvari.

* Nesreča na berlinski cestni železnici. Iz Berlina poročajo: Vče-raj zjutraj sta trčila dva vozova ces-ne železnice. Dvanajst pasažirjev je bilo ranjenih, med temi šest težko.

* Parnik se razletel. Iz Honolu-lu poročajo: Parnik »Mani«, ki vozi med otoki, se je pri Pearl Harbour razletel. Moštvo, obstoječe iz 12 mor-narjev je bilo ubito. Parnik je vozil razstreljivo.

* Rodbinska tragedija. Iz Rze-szova poročajo: Železniški strojnik Rogosz je vsled prevelike bede pre-arezal svoji sedemnajstletni hčerki in

svojemu triletnemu sinu vrátové, na kar se je ustrelil.

* Iz ljubosumnosti. Iz Rima po-ročajo: V Sorrentu si je bogati An-gleži Daniel Machanov, ki je bil na svatbenem potovanju, prerezal žile. Izpil je najprvo steklenico konjaka, šel nato v kopalnico ter se tam usmrtil. Vzrok — ljubosumnost.

* Rodbinska drama. Iz Budim-pešte poročajo: V občini Kutas je v četrtki popoldne ustrelil irgovce Marko Herczeg po ostrem prepiru svojo soprogo, s katero je bil šele tri tedne poročen. Nato je ustrelil same-ga sebe. Poljedelec Szanto, ki je ho-tel iti na pomoč Herczegovi ženi, je bil težko ranjen.

* Špionaža? Iz Inomosta poro-čajo: Preteklo soboto so blizu južno-tirolskih trdnjav pri Moriju aretirali nekega moža, ki je fotografiral utrbe. Aretiranec, ki so ga izročili okrož-nemu sodišču v Roverettu, pravi, da je budimpeštanski trgovec Seitz. Preiskava pa je dognala, da je 45letni ruski polkovnik, ki stanuje že dalj časa v Meranu.

* Zastirupljenje. Iz Petrograda poročajo: Pri izdelavanju nekega fa-brikata, ki razvija strupene pline, se je v neki tukajšnji tovarni zastrupilo več nego dvesto delavk. Več se jih je ponesrečilo. Deset delavk je že umrlo, ostale so prenesli v bolnišni-co. Delavci so vzporedno demonst-ra-cije, ker trdijo, da so nezadostne pri-prave v tovarni povzročile nesrečo.

* Ponesrečena samaritanka. Iz Krakova poročajo: 23. t. m. se je do-godila na železniški progi Krakov-Zakopane blizu vasi Stryzow nesre-ča. Ponesrečila se je devetnajstletna hči grofa dr. Feliksa Lubinskega, komtesa, ki je bila v celi okolici za-radi svoje usmiljenosti spoštovana, je dobila omenjenega dne zvečer sporočilo, da neka kmetica v bližini umira. Tako se je podala na pot. Da skrajša pot, je hitela skozi vrt gradu, skozi katerega gre železniška proga Krakov - Zakopane. Komtesa je iz-podrsnilo ter je padla na tir. V tem hipu je pripeljal brzovlak ter razme-saril grofico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Delegacije.

Budimpešta, 27. marca. Delega-ciji se sestaneja najbrže 28. aprila v Budimpešti.

Dunajske občinske volitve.

Dunaj, 27. marca. Včeraj so se končale dunajske občinske volitve v I. razredu. Prodrli so krščanski soci-jalci. Samo v I. okraju je bil izvoljen liberalen kandidat.

Razredna loterija.

Dunaj, 27. marca. Pri današnjem srečanju ste dobili po 10.000 kron štev. 26.106 in 57.140, po 5000 kron štev. 20.236, 47.769 in 54.461.

Poljski klub in italijanska fakulteta.

Rim, 27. marca. Italijanska poli-tična agencija konstatira, da je nem-ški Nationalverband na nasvet polj-skih poslancev, posebno poslanca dvornega svetnika Rosnerja, stopil z italijanskimi poslanci v dogovor, da se prepriča, ali bi ti pustili, da se prej razpravlja o vojaški predlogi, da se na ta način stre češka obstrukcija, vsled česar bi bilo tudi italijansko fa-kultetno vprašanje prosto. Poslanec Rosner je izrekel tudi namen, da bo odložil referat o italijanski pravni fa-kulteti.

Alpski Nemci in Čehi.

Dunaj, 27. marca. V češko-nem-ška sprava pogajanja se hočejo se-daj vmešavati tudi alpski Nemci. Se-veda bi imeli najprej samo nalogo sklicati poslance h konferencam, do-ločiti spored in skušati doseči sporaz-um glede pravnih spravilnih po-gajanj.

Nemci na Moravskem.

Brno, 27. marca. Tu se je vršil v sredo osnovalni občni zbor Zveze Nemcev na Moravskem, ki obsega 800 društev in 64.000 članov.

Cesar Viljem v Miramaru.

Trst, 27. marca. Včeraj ob pol 11. dopoldne je prispela nemška eskadra s cesarjem Viljemom na krovu jahte Hohenzollern pred Miramar. Avstrijs-ke ladje so sprejele cesarja s saluto. Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand je prišel s krova dread-noughta »Viribus Unitis« na krov jahte Hohenzollern. Nato se je nem-ški cesar odpeljal v Miramar, kjer je pozdravil rodbino prestolonasledni-ko. Nato si je ogledal dreadnought ter udeležil popoldne ob 1. dejenera. Ob 5. popoldne se je odpeljal na Krf.

Bolgarska kraljica v Opatiji.

Opatija, 27. marca. Bolgarska kraljica Eleonora je dospela s svo-jimi otroci v Opatijo, da se udeleži proslave princa Filipa Saksenkobur-škega.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 27. marca. V včerajšnji seji hrvatskega sabora je podal ban baron Skerlec obširna pojasnila glede eksproprijacijskega zakona. Na to se je nadaljevala adrečna de-bata. Govoril je referent dr. Lorko-vič. Adresa hrvatsko-srbske večine je bila sprejeta v prvem in drugem čitanju, na kar je bila seja zaklju-čena.

Ogrski tiskovni zakon.

Budimpešta, 27. marca. Cesar je sankcioniral novi ogrski tiskovni zakon.

Berchtold in San Giuliano.

Budimpešta, 27. marca. Oficijoz-ni ogrski krogi poročajo, da se je se-stanek grofa Berchtolda s San Giu-lianom, ki je bil napovedan za 16. aprila odložil do 20. ali 25. aprila.

Drugi tir na progi Budimpešta-Reka.

Zagreb, 27. marca. Hrvatska vla-da je dobila obvestilo, da je sedaj vprašanje drugega tira na progi Bu-dimpešta-Reka pozitivno rešeno. De-la bodo stala 75 milijonov kron ter se bodo pričela že v najkrajšem času.

Goremlin in duma.

Petrograd, 27. marca. Med no-vim ruskim min. predsednikom Go-remlinom in rusko dumo je prišlo do prvega konflikta. Goremlin je v posebnem pismu na dumo odklonil odgovor na nekatere interpelacije, ki so bile stavljene na njega, ozir. na ministrski svet z utemeljitvijo, da se min. predsedniku in ministrskemu svetu ni treba podvreči kontroli dr-žavnega zbora.

Francoska.

Pariz, 27. marca. »Patrie« poro-ča, da je senat pripravljen na to, da bo ministristvo Doumergue prosto-voljno odstopilo. Prihodnje minist-rstvo naj bi bilo potem sestavljeno iz-ključno le iz senatorjev.

Pariz, 27. marca. Zbornica je sprejela zakonski načrt, ki dovoljuje vojnemu in mornariškemu ministru, da porabi za enkratne izdatke za narodno obrambo nekako dve mili-jardi.

Rochette - Caillaux.

Pariz, 27. marca. V procesu Ro-chetta se je izvršil senzacionalen preobrat. Bankir Rochette je poslal predsedniku preiskovalne komisije Jauresu pismo, v katerem odločno zatrjuje, da ni nikdar niti posredno niti neposredno vplival na Monisa ali Caillauxa, da bi posredovala v nje-govi aferi.

Stvar je bila namreč taka, da je imel pripravljenega mnogo građiva, ki bi bilo škodovalo ugledu Franco-ske ter tako izsilil odgoditev proce-sa. Nekateri listi konstatirajo, da je s to izjavo Caillaux popolnoma opran.

Železnice na Nemškem.

Berolin, 27. marca. Državnemu zboru je bil predložen zakonski na-črt o železniškem posojilu v znesku 506,211.000 mark.

Irska.

London, 27. marca. General French izjavlja, da njegova demisi-ja še ni bila sprejeta. Zatrjuje se pa, da so podali poveljniki vseh armadnih zborov svojo demisijo. General French je pripravljen preklicati de-misijo, če odstopi vojni minister.

Mehika.

Novi Jork, 27. marca. Iz Mehike poročajo, da so bili vstaji v sredo zjutraj pri Torreonu poraženi in da so imeli 2000 mrtvih in ranjenih.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Solun, 27. marca. Že par dni je brzojavna zveza s Korico pretrgana. Zdi se, da se pripravljajo tam važni dogodki.

Belgrad, 27. marca. Iz Ohrida poročajo, da vlada v debarški Mali-ski popolen kaos. Arbanashi ne pri-znavajo kneza Viljema. Pri Elbasanu se vrše krvavi boj med Kemalovi in pristaši Šefket paše. Tudi ob srbski meji ropajo in pustošijo Albanci. Mnogo albanskih rodbin se je zateklo zadnje dni na srbska tla.

Dunaj, 27. marca. Na oficijoznem mestu zanikajo, da bi vlada v Dra-ču anarhija. Oba otroka kneza Vilje-ma sta se baje včeraj odpeljala iz Italije v Drač.

Obletnica zavzetja Odrina.

Belgrad, 27. marca. Povodom obletnice zavzetja Odrina so častni-ki vzporedno sijajno spominsko slavo-nost. Listi izrekajo obžalovanje, da je bil Odrin vsled bolgarske nelojal-nosti in grabežljivosti zopet izgubljen.

Srbsko preostlo pristančilo v Solunu.

Belgrad, 27. marca. Kako po-ročajo tukajšnji listi, je prišlo med srbskimi in grškimi delegati do po-polnega sporazuma. Za srbski izvoz se določi poseben del solunskega pri-stanišča, ki bo v administrativnem in carinskem oziru direktno podrejen srbskim oblastim. Pogajanja so se

vršila tudi glede ureditve tarifov v prometu med Srbijo in Solunom.

Turški dolg in Srbija.

Belgrad, 27. marca. Ministrski predsednik je izjavil v skupščini med specialno debato o državnem prora-čunu, da v mirovni pogodbi med Tur-čijo in Srbijo ni nobene točke, ki bi govorila o prevzetju turškega držav-nega dolga s strani Srbije. Srbska vlada tozadevno sploh ni prevzela kake obveznosti, marveč je prepu-stila rešitev tega vprašanja pariški finančni komisiji.

Egejski otokl.

Atene, 27. marca. Grška je odklonila vsako direktno pogajanje s Turčijo zaradi Egejskih otokov ter vstraja na svojem stališču, da imajo v tem vprašanju odločati le velesile.

Abdul Hamid.

Pariz, 27. marca. Francoski listi poročajo, da leži bivši turški sultan Abdul Hamid v agoniji.

Romunska.

Bukarešta, 27. marca. Vesti, da se grški prestolonaslednik ne bo za-ročil z romunsko princeso, niso res-nične. Zaroka se izvrši 20. aprila v Sinaji.

Bukarešta, 27. marca. Baje bo zunanji minister Porumbaru odstopil, njegov portfelj prevzame ministrski predsednik in vojni minister Brati-anu. Za vojnega ministra pa bo ime-novan general Ilescu.

Bukarešta, 27. marca. Vojno mi-nistrstvo pripravlja mobilizacijo. Prejšnji teden so bili vpoklicani rezervni letniki 1897 in 1911. Oficijozno se priznava, da se pripravlja veliko reformno delo. Za slučaj vojne se bo razdelila romunska vojska na dva dela, katerima bosta poveljevala ge-nerala Culcer in Jarcu.

Romunski prestolonaslednik.

Berolin, 27. marca. Romunski prestolonaslednik je dospel s sopro-go in sinom snoči v Petrograd, kjer se izvrši zaroka s carjevo hčerko veliko kneginjo Olgo.

Gospodarstvo.

— Konkurz. Konkurz je bil raz-glašen o imovini Ludovika Schöffa v Ljubljani, Sodna ulica 9.

— Razredna loterija. (Brez ob-veznosti.) Žrebanje 26. marca t. l. 20.000 K štev. 10.915; 10.000 K štev. 96.043; 5000 K št. 81.096; 2000 K št. 634.921, 7322, 7466, 11.289, 15.285, 15.892, 21.955, 23.498, 25.340, 34.782, 36.238, 36.987, 37.536, 42.600, 42.754, 49.263, 53.437, 67.905, 70.939, 71.074, 81.823, 86.943, 87.160, 88.851, 93.118, 96.433; 1000 K št. 3054, 5684, 7688, 9870, 12.562, 13.023, 15.032, 20.407, 20.455, 25.764, 26.151, 32.510, 37.807, 43.343, 47.585, 48.846, 49.205, 49.431, 52.111, 52.134, 54.960, 56.953, 59.474, 59.516, 63.451, 63.593, 63.918, 64.508, 67.998, 70.219, 74.119, 74.595, 76.905, 77.324, 78.293, 79.726, 84.971, 86.992, 88.754, 88.994, 89.187, 93.450, 99.111, 99.897.

— Težkoče avstrijskega posojila. Z Dunaja poročajo: Govori se, da je pogajanje za zaključenje posojila v znesku 375 milj. kron naletelo na tež-koče. Težkoče dela nemški konzor-cij, ki dela pomisleke glede ustavnosti posojila in pravovelnosti sogla-sa kontrolne komisije za državne dol-gove. Tudi ima pomisleke, je-li bo parlament naknadno odobril posojilo. Listi v Nemčiji v poslednjih dneh ostro obsojajo absolutizem finančne politike avstrijske vlade.

— Gospodarske vesti iz Srbije. Srbsko poljedelsko ministristvo je na-ročilo iz Bosne 9000 dobrih vrst češ-pelj za novo ozemlje. — V Bitolju so otvorili gospodarsko šolo s poskus-nim poljem v izmeri 150 hektarjev, ki je je daroval občina. — Belgrad-ska trgovinska zbornica je stopila v trgovinsko zvezo s francosko trgo-vinsko zbornico v Kahiri. Njen na-men je, pridobiti Egipt za uvoz bom-baževine in izvoz živine. Za izvoz na Malto in Grško zahteva zbornica od poljedelskega ministristva, naj na-jame štiri ladje.

— Kredit za malo trgovino in obrt na Francoskem. Francoska zbor-nica je odobrila zakonsko predlogo, po kateri naj se organizira kredit za malo trgovino in obrt. Vlada bo dala na razpolaganje znesek 5 milj. fran-kov, da pomaga s tem dovoljenje dolgodobnega kredita mali industriji in obrti. V to svrhu bodo ustanovili akcijsko družbo »Credit à l'Industrie et au Commerce de la France«. Ta družba bo dajala posojila pred vsem za ustanavljanje, rekonstrukcijo in-dustrijskih podjetij ali k izrabljeva-nju patentov. Ta posojila se bodo da-jala najmanj na 1 leto in najdalj na dobo 25 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnikar, drž. poslanec. Lastnik in tisk »Narodna tiskarna«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. marca: Sestra Ivana Trebec, usmiljenka, 28 let, Radecke-ga cesta 9. — Marija Adamič, žena deželnega oficijala, 26 let, Dolenjska cesta 22. — Marija Krmec, mestna uboga, 71 let. Tesarska ulica 3.

Dne 24. marca: Sestra Frančiška Hočevar, usmiljenka, 26 let, Ra-deckega cesta 9. — Karel Wolf, bajtar - hiralet, 47 let, Radeckega cesta 9.

Dne 25. marca: Olga Fon, hči gimnazijskega profesorja, 12 let, Eli-zabetna cesta 5. — Marija Tonic, to-varniška delavka, 19 let, Hradeckega vas 20.

Ali veliko sedite? Sedežne po-ložke iz nalašč v ta namen priprav-ljene klobučevine popolnoma zabra-nijo odrgnenje in ono nevšečno svet-likanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Pozor trpin! na hemoroidah! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. (3578)

Ako vam je drago zdravje, či-tajte današnji Lysoformov inserat in zahtevajte zanimivo knjigo »Kaj je higiena« gratis od kemika Hubman-na, Dunaj XX. Petraschgasse 4.

Mnenje gospoda dr. Al. Craciunescu, poleti v Herculesbadu (Mehadia); pozimi v Opatiji.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Uspehi, ki sem jih dosegel z Va-šim Serravallovim kina - vinom z železom, so bili tako povoljni, da ne bi mogel biti sedaj brez njega. Veseli me, da vam morem poročati, da je to vino mnogo boljše od vseh sličnih izdelkov.

Herculesbad, 14. maja 1909, Dr. Al. Craciunescu.

Ustna voda

KALODONT

Zobna krema

Zmota.

Razširjeno pa docela napačno je naziranje, da umivanje lasem oziroma koži na glavi škoduje. Bodimo si enkrat za vselej na jasnem, da koža na glavi ni absolutno ničesar drugega, kakor ostala človeška koža. Prav tiste lastnosti ima, isto strukturo, ista opravila kakor koža na obrazu in rokah in nikakor ni uvideti, zakaj naj bi koža na glavi ne čistili ravno tako kakor drugo kožo. Nasprotno, čistiti jo je treba tem-bolj, ker se zaradi las, ki so izvrsten lovilec prahu, vsa ne-snaga mnogo bolj usede in drugič, ker izlo-čila lojnih in potnih žlez, ki se pri drugih umi-vanjih izločijo, se pod lasmi, kjer jih ne umi-vamo, vedno bolj nabirajo in zgostijo v skorjo toščobe. Z nabi-ranjem take plasti na glavi se delovanje kože tako ovira, da ni več v stanju, lasem dovajati zadosti rednih sredstev, lasje se tanjšajo in slabšajo, tako vedno bolj krhki postajajo in naposled lasna korenina sploh zgubi možnost, na mestu izpadlega lasu pognati nov narastek.

Tako nastane polagoma opustošenje lasišča, ki ga ni več mogoče popraviti, ako se vsaj nekoliko pravočasno domislimo doslednega, racionalnega negovanja las. To negovanje naj obstoji v temeljitem čiščenju, odstranjenju izhlapihivih snovi in uničenju mikro-organizmov, ki se v lasišče vgnezdijo in lahko uničijo rast las, dalje pa izmivanje tudi spodbuja delovanje kože.

Za naravnost suvereno sredstvo v to je že od nekdaj služil kotran, čegar raba je sedaj celo občutljivim osebam z mehko kožo omo-gočena s tem, da so mu na patentiran požlaht-njevalni način vzeli zopni vonj in škodljive dražilne učinke. Iz tega je nastal nevonnjavni Pixavon, ki ga lahko označujemo za resnično idealen izdelek za negovanje las.

Pixavon se prekrasno peni in se rad da splakniti z las. Redno negovanje las s Pixavo-nom je resnično najboljši način za okrepitev lasišča in ojačanja las.

Pixavon se izdeluje svetel (brezbarven) in temen. Splošno dajo prednost Pixavonu »sve-tlemu«, pri katerem je na poseben način ko-tranu odvzeto temno barvilo. Specifični učinek kotrana je pri obeh izdelkih, svetlem kakor temnem, isti. Cena steklenici poltretjo krono; zadostuje za cele mesece. Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. S Pixavo-nom izmivajo vsi boljši moški in damski frizerji.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 27. marca 1914.

T e r m i n .			
Pšenica za apr. 1914 . . .	za 50 kg	12-75	
Pšenica za maj 1914 . . .	za 50 kg	12-58	
Pšenica za oktober 1914 . . .	za 50 kg	11-30	
Rž za apr. 1914 . . .	za 50 kg	10-06	
Rž za oktober 1914 . . .	za 50 kg	8-77	
Oves za apr. 1914 . . .	za 50 kg	7-57	
Oves za oktober 1914 . . .	za 50 kg	7-76	
Koruza za maj 1914 . . .	za 60 kg	6-79	
Koruza za julij 1914 . . .	za 50 kg	6-92	

Od velikonočne nedelje 12. do 17. aprila — 6 dni!

Modra miška!

Z Magdo Lessing!

Največja in najkrasnejša učinkovita veseligrate se sezije! Neprestan bučen smeh!

Kinematograf „IDEAL“.

Meteorološko poročilo.

Vihar nad morjem 300-2

Srednji zračni tlak 730 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
26. 2. pop.	716.0	5.9	p. m. jvzh	oblačno
9. zv.	717.8	4.7	sr. svzh	
27. 7. zj.	718.9	1.2	sl. jzh.	megla

Srednja včerašnja temperatura 5.30 norm. 5.6° Padavina v 24 urah mm 2.70

Dež včeraj okoli opoldne.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, brata in strica, gospoda

Petra Kenda

c. kr. rudn. oficijala v pok.

kakor tudi za številno in častno spremstvo k večnemu počitku izrekamo sorodnikom, prijateljem in znancem ter udeležnikom sploh našo iskreno zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo c. kr. rudn. uradništvu, sl. Del. bral. društvu, g. dež. posl. Ganglu, g. županu Stravsu, orožništvu, kakor tudi c. kr. rudn. poduradništvu in sl. godbenemu društvu »Napreje« za sodelovanje pri pogrebu.

V IDRIJI, dne 25. marca 1914.

Žalujoči ostali.

Samo za one kadilce cigaret, ki glede na svoje zdravje radi vsak dan 1 do 2 vrnarja več izdajo:

Najdražje pa tudi najboljša.

„Modiano Club Specialite.“

Na zdravniško priporočilo so tako strojne antinikotinske kakor tudi listki nepotiskani, na vsakem posameznem je pa iz vodnega tiska razvidna varnostna znamka in ime izdelovalca

Vajenca

iz dobre hiše, s potrebno šolsko izobrazbo, zdravega in močnega, sprejme

Fran Iglitsch 1198

manufakt. in špecerijška trgovina v Ptaju.

Večja množica sodnijske cenjenega manufakturnega, konfekcijskega, galanterijskega blaga kakor tudi emajlne in porcelanaste posode so ceno prod.

1180

Povprašajte se v trgovini A. Zere, Sava-Josanića, Goranjske.

Sprejme se samostojna

prodajalka za trgovino čevljev.

Reflektura se na moč z večletno prakso v tej stroki, katera je zmožna slovenskega, nemškega in eventualno tudi laškega jezika.

Ponudbe s sliko, navedbo referenc, čas vstopa, plačilne zahteve pod šifro „Berica 301“ na upravištvo »Slov. Narodae“

1177

Nič ne pomaga!

Vse vplije je glas vplijelega v puščavi. Ker pravo angleško

gramofone in originalne gramofonske plošče

dobite iz prve roke

edino v moji trgovini.

Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni

Sodna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.

Poslužanje popolnoma brezplačno.

A. Rasberger, Ljubljana.

Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limitd. London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homophon Compny Berlin.

Velike godbene automate vedno v zalogi.

NOVOST! Samograjajoči klavir z navijanjem na pero. NOVOST!

3513

Od dobrega najboljši!

Lastna delavnica za popravila.

Ceniki franko;

Mesto vsakega posebnega obvestila.

+

V globoki žalosti naznanjamo vsem ostalim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskrenoljubljena soproga, mati, sestra, teta in vsaki nja, gospa

Josipina Vehovar roj. Parkelj

soproga c. kr. sodnika

danes ob 8. uri dopoldne previdena s sv. zakramenti, v 33. letu mirno in vdano v Gospodu zaspala.

Truplo preblage pokojnice se bode v nedeljo, 29. t. m. ob 1/4 uri pred hišo žalosti Sv. Petra nasip št. 49. slovesno blagoslovilo ter prepeljalo na pokopališče k Sv. Križu k večnemu počitku v rodbinsko grobnico. Sv. maše za dušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Ljubljana, dne 27. marca 1914.

Miloš Vehovar c. kr. sodnik, soprog. — Miloš, Zdenka otroka, — Katarina Parkelj, Marija Zajo, Antonija Sikošek sestre.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Za pomladno in poletno sezono priporoča trvdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonjin franko.

Namesto vsakega posebnega obvestila.

+

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti našega iskreno ljubljenega sina, brata, svaka, strica in starega strica, gospoda

Pavla Peterca

trgovca, hišnega in zemljiškega posestnika

ki je včeraj ob 4. uri popoldne nenadoma v Gospodu preminul.

Pogreb bo v soboto, 28. t. m. ob 5. popoldne iz hiše žalosti, Linhartova ulica št. 4, na pokopališče pri Sv. Krištofu, kjer se dragi pokojnik položi v rodbinsko grobnico k poslednjemu počitku.

Sv. posmrtna maše se bodo služile v več cerkvah.

1201

V Ljubljani, dne 27. marca 1914.

Globoko žalujoči ostali.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Prevara ali sugestija?

Občinstvu že več let ponujajo ustne vode, prav lepo parfimirane.

Občinstvu jih rabi in označuje za prav dobre, ker imajo prav dober okus, ne a bi premislilo, ako imajo tudi kako zdravilno vrednost. Ako bi o tem premišljevalo, bi ne polagalo glavne vrednosti na okus, nego na razkužujoče sestavine. — Tudi ni vse eno, ako ustna voda neprijetni vonj prekrije, ali če ga resnično odstrani. Dobra in učinkovita ustna voda naj ne parfumira samo, nego naj tudi vse snovi kisanja in nalezenja uniči, neprijetni vonj odstrani in vendar osvežuje.

Po teh načelih je sestavljen lysoform s poprovo meto.

Lysoform s poprovo meto po znanstvenih raziskavah tudi doslej kot najboljša ustne vode po učinku šestkrat prekaša. Beli zob! Ker za kozarec ustne vode rabimo samo 10 kapljic lysoforma s poprovo meto, izhajamo z eno pršno steklenico polne tri mesece. Izredno ceno in izdatno.

Originalna pršna steklenica lysoforma s poprovo meto stane K 1.60 po vseh lekarnah in drogerijah.

Zanimivo knjigo »Kaj je higijena?« Vam pošlje gratis in franko A. C. Hubmann, referent Lysoformwerke, Dunaj XX Petraschgasse 4.

Vse oboletosti sopilnih organov

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenza in

Dobi se a K. 4. v vseh lekarnah.

pljučne bolezni

naduha zdravijo številni zdravniki in profesorji vedno z

SIROLIN "ROCHE"

Berson

gumijski podpetniki so najboljši!

Taffetne svile

šotake, oboharvne, pasaste, karirane in mozarirane

velika moda!

— dvojne širokosti, mehkoketkočel — in navadne širokosti od K 2-25 do K 13-35 meter.

Vzroci takoj, tudi od vsega drugega svilnatga blaga.

Henneberg

dvorni dobavitelj nemške cesarice.

Curth

Pozor!

50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev samo 8 K frko.

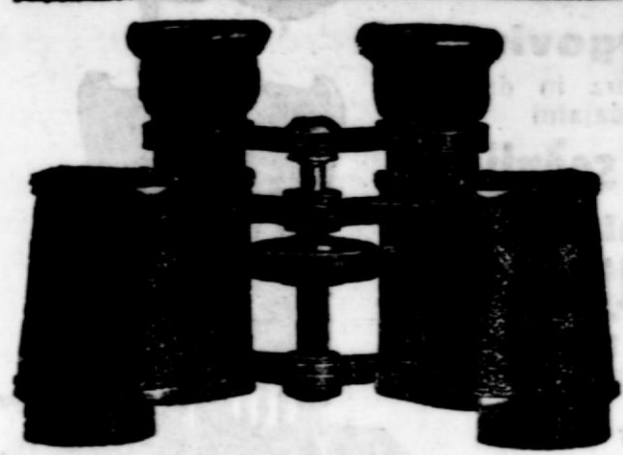
Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodam torej vsakomur 2 para modrih in 2 para ženskih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, galoš. z zbitimi podplati, veleelegantni, najnovejša oblika, velikost po številkah. Vsi 4 pari samo 8 K.

Razpošiljanje po povzetju. 1189

S. Urbach, izvoz čevljev, Krakov št 61, Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.

Vsako sredo in soboto prodaja ostankov

blaga za obleke in perilo za skoro polovične cene
podjetje zvezdnih tkanin „HERMES“
v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5, v prvem nadstropju nasproti glavne pošte.

== Priporoča se kot strokovnjak ==
K. JURMAN == cenik. ==

optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.

Bodite previdni pri nakupu očal, ker le specialist vam lahko določi pravilno očala in Vas strokovnjaško postreže.

Nova stekla za daleč in bližino, važno za dalekovidne.

Mesečna soba

lepo meblirana, se na Sv. Petra cesti št. 4 takoj odda. — Razgled na cesto.

Več se poišve pri Ig. Žargi v trgovini. 1187

Popravila.

Modni salon
Stuchly - Maschke

LJUBLJANA

Zidovska ulica 3.

Prodaja damskih in otroških klobukov. — Zalni klobuki.

Za pomladno sezijo!

Najmodernejše oblike, garantirane kvalitete in prvovrstne priljubljenosti so čevlji tvrdke:

16⁵⁰

Anglo-Novak-Ljubljana

12⁵⁰

Šelenburgova ulica.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slik 5 kron.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezavir opis o presenetljivem razkritju nemškega potovanja po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83, (Ffo.)

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvane ojačila itd.), mi bodo po prečitavanju mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov. 4563

Pozor! Brzjavka! Pozor!
Samo kratek čas! Samo kratek čas!

Največja razstava divjih zverí

iz Hagenbeckovega živalskega parka

dospe v par dneh v Ljubljano in se vrši prva

gala paradna predstava

v nedeljo, 29. marca ob 4. popoldne in ob 8. zvečer
v areni Narodnega doma.

Iz bogatega sporeda se more posebno omeniti

30 levov

ki jih predvaja in dresira najpogumnejši kapitan Alfred Schneider, ki je s svojim delovanjem do sedaj vzbujal v vseh državah Evrope splošno pozornost.

Dalje treba posebno omeniti znamenito proizvajanje

3 zračnih akrobatov Alfonso, kakor tudi

MIS NORDINI,

zagonek kriminalistov in policije s svojimi čudeznimi oprostilnimi uspehi.

Cene prostorov: Numerirani zaklopni sedeži K 3—, I. prostor K 2—, II. prostor K 150, stojišče 60 vin. Otroci in vojaki od navedenika navzdol plačajo pri popoldanskih predstavah samo polovico.

Za obilen obisk se priporoča

ravnateljstvo.

!! Umetniške razglednice !!
Priznana vedno novosti.
Pisemski papir !!
v največji izbiri priporoča
Marija Tičar, trgovina papirja itd.
Ljubljana, sv. Petra cesta 26.
Na deželo se pošilja na izbiro. 4063

Vizitnice Narodna tiskarna.

v elegantni obliki priporoča

Redka prilika! Samo nekaj dni!
Prostovoljna dražba
zaloge čevljev

kakor moških, ženskih, otroških, gorskih i. t. d.
najnovelše oblike bode od 4. aprila dalje
v Wolfovi ulici št. 12
na dvorišču pri „Auru“
globoko pod lastno ceno.

Nadalje se bode razprodala vsa zaloga usnja in čevljarških potrebnin ter sploh vsa prodajalniška oprava istotam pri

Združenih čevljarjih,
Wolfova ulica št. 12.

1199

Spomladne modele
za dame in deklice priporoča tvrdka
A. Lukič
Ljubljana, Pred škofijo 19.
Za gospode in dečke
največja izbira
oblek in površnikov
najnovjšega kroja. Priznana najnižje cene.
Solidna postrežba! Solidna postrežba!

Original plošče „Gramofon angel“ proje K 4—, sedaj K 3—
Original plošče „Zenophon“ proje K 250, sedaj K 2—
Tvorniška zaloga avtomatov gramofonov in plošč

Plošče od K 130 naprej.
Gramofoni od K 20 naprej.
Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva
Favorite, Columbia, Jumbo, Eden, Zenophon, Avstr. gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev
in pev: Caruso, Szelezak, Naval, Demuth, Battistini, Arnoldson, Destin, Selma Kurz itd.

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Pri večjem odjemu popust. Ceniki brezplačno.

Avstr. amerikan.
zaloga čevljev
Prešernova ul. 52.

12⁵⁰
16⁵⁰
Naši čevlji po kakovosti,
priljubljenosti in eleganci
prekose vsako konkurenco.